

Stifling a prosecution. Upustit od stíhání. Souhlas zdržet se stíhání za zaplacení peněžní nebo jiné náhrady.

Still. Destilační přístroj, destilační kotel. Přístroj na oddělování alkoholického nápoje od fermentovaných látek. Někdy se tímto termínem označuje celé zařízení na vypařování a kondenzaci, které se používá při výrobě lihovin, ale při popisu jednotlivých součástí přístroje se vztahuje zejména na nádobu či retortu, kde se vaří a vypařuje tekutina.

Stillborn child. Mrtvě narozené dítě. Dítě, které se narodí mrtvé, nebo které se narodí tak brzo, že není schopné samostatného života, třebaže v době narození není mrtvé.

Stillicidium. Lat. V římském právu odvod vody z domu. Služebnost *stillicidii* spočívala v právu odvádět vodu přes dům nebo pozemek jiného. Termínem „*flumen*“ se označovala dešťová voda stékající ze střechy, která se odváděla po okapech. Existovala i podobná služebnost týkající se odvodu dešťové vody přes sousední dům či pozemek.

Sting. Tajná policejní akce, při níž se policisté představují v roli kriminálních, aby odhalili skutečné pachatele. *Srovnej* Entrapment.

Stint. V anglickém právu omezení, omezený počet.

Stipend. Plat, pravidelný důchod. Služné duchovního.

Stipendiary estates. Placené majetky. Majetky poskytnuté za pravidelné služby, obvykle vojenské povahy.

Stipendiary magistrates. Honorovaní soudci. V anglickém právu soudci na plný úvazek, kteří mají jurisdikci smírčích soudců. Vybírají se z advokátů a právníků s nejméně sedmiletou praxí. Viz Zákon o smírčích soudcích (Justices of the Peace Act), 1979, § 13–16.

Stipendium. Lat. V římském právu žold vojáka, mzda.

Stipes. Lat. Ve starém anglickém právu kmen, původ, základ, zdroj či počátek vlastnického nároku nebo rodové linie. *Communis stipes* — společné kořeny.

Stipital. Týkající se kořenů. Viz *Stirpital*.

Stipulate. Smluvně sjednat. Viz *Stipulation*.

Stipulated damage. Smluvní pokuta.

Stipulatio. Lat. *Stipulatio* v římském právu byl verbální kontrakt (*verbis obligatio*) jako nejformálnější ze všech smluv. Uzavíral se otázkou a odpovědí stran, např. formou „*spondes? spondeo*“, „*promittis? promitto*“ a pod.

Stipulatio aquiliana. Konkrétní uplatnění *stipulatio*, v němž se sloučily všechny závazky jednoho dlužníka do jednoho verbálního kontraktu, z něhož se dlužník mohl vyvázat jen cestou *acceptilatio*.

Stipulatio juris. Dohoda předem, ještě před uplatněním zákona, i když soud takovou dohodou není vázán. Smluvní strany se ovšem mohou dohodnout na uplatnění konkrétního zákona či jurisdikce.

Stipulation. Výhrada, věcná podmínka, podmiňovací klauzule ve smlouvě. Název smlouvy, kterou sjednali právní zástupci obou stran (zvláště písemně), a která upravovala všechny otázky související s řízením u soudu. Dobrovolná dohoda mezi kontradiktorními právními zástupci o vyřízení relevantních otázek, s cílem odstranit potřebu dokazování či snížit počet sporných otázek. *Arrington v. State, Fla., 233 So.2d 634, 636.* Dohoda nebo

přiznání stran při soudním přelíčení. *Bourne v. Atchison, T. & S. F. Ry. Co., 209 Kan. 511, 497 P.2d 110, 114.* Jde o prostředek ke zjednodušení a zrychlení procesů tím, že se vyloučí potřeba dokazovat formálně nesporné věcné otázky. *Paschen v. Ratliff City Trucking Co., Okl. App., 637 P.2d 591, 593.* Během procesu se lze domluvit na porotě s menším než 12 členným složením (Fed. prav. civ. říz. 48 — Fed. R. Civ. P.), na upuštění od žaloby (pravidlo 41(a)), na odhalování důkazů atd. Slib určitých osob (v minulosti se jim říkalo „*fide jussors*“) ve formě kauce, že se obviněný dostaví k soudu. 3 Bl. Comm. 108. Viz také *Admission; Pre-trial conference; Proviso.*

Discovery. Předložení dokumentů, odhalení důkazů. Nenařídí-li soud jinak, mohou se strany písemně dohodnout 1) že svědectví a důkazy lze předkládat kdykoli, kdekoli a jakkoli, 2) že mohou změnit tato procesní pravidla, až na to, že jakoukoli dohodu, která by prodlužovala dobu odpovědi na odhalené důkazy, stanovenou v pravidlech 33, 34 a 36, lze uzavřít jen se souhlasem soudu. Fed. prav. civ. říz. 29.

Stipulator. Smluvní strana, která položila otázku. Strana, která odpověděla, se nazývá „*promissor*“. V širším slova smyslu se tento pojem vztahoval ovšem na obě smluvní strany.

Stirpes. Lat. Potomci. V právu tento termín obrazně označuje zakladatele rodu, osobu, z níž pochází rodina a rovněž její příbuzné neboli rodinu. Viz rovněž *Per stirpes; Representation.*

Stirpital. Vztahující se ke kořenům (*stirpes*).

Stock. Zásoba. Zboží obchodníka na skladě. V širším významu „*rezerva*“ jako kapitál podniku zahrnující zboží, finanční prostředky, úvěry nebo jinými slovy veškeré jmění. Viz *Inventory.*

Firemní právo

Tento pojem se používá v různých významech. Může znamenat základní kapitál korporace neboli akciové společnosti, který vzniká úpisem a prodejem akcií, nebo akcií jako úměrný podíl akcionáře na majetku společnosti. Rovněž nehmotné jmění, které představuje držba akciového certifikátu. V širším významu rovněž právo akcionáře podílet se na řízení společnosti, jakož i na proporcionální podíl z čistého zisku, nebo na proporcionální podíl z jmění společnosti při její likvidaci. Pojem „*stock*“ zahrnuje nejen základní kapitál, ale veškeré jmění, podle aktiv a pasiv korporace. Pojem „*stock*“ se liší od „*bond*“ a od „*debenture*“ tím, že akcie poskytuje vlastnické právo na část aktiv korporace a právo na část přebytku po zaplacení dluhů. V kontextu akciové společnosti je synonymem akcie „*equity*“. Představuje majetkový zájem, což není totéž jako obligace a směnky, které nepředstavují vlastnický či majetkový nárok. U.S. v. Evans, C. A. Or., 375 F.2d 730, 731. Viz také *Certificate of stock; Discount shares; Equity security; Par value; Registration of securities; Securities; Security; Share of corporate stock.*

Druhy akcií

Preferred stock (prioritní akcie) tvoří zvláštní druh akcií, které mají na základě zakládající listiny nebo stanov přednost neboli prioritu při vyplácení dividend před ostatními akciemi společnosti, kterým se říká *common stock* (kmenové akcie). Držitelé prioritních akcií mají právo na výplatu pevně stanovené roční dividendy vyplácené ze zisku korporace, a to ještě před

výplatou dividend kmenovým akciím. Jestliže příjmy korporace nestačí pokrýt fixní roční dividendu prioritních akcií, pohlí prioritní akcie celý objem finančních prostředků určených na dividendy. V případě, že je zisk korporace vyšší než je pevně stanovená sazba dividend prioritních akcií, je možné rozdělit zbytek mezi kmenové akcie (což je obvyklá cesta) nebo se tento zbytek rozdělit proporcionálně mezi prioritní a obyčejné akcie. Fixní dividendy prioritních akcií může být kumulativní nebo nekumulativní. Když je dividendy kumulativní a v jednom roce nejsou dividendy vyplaceny, převádí se právo na fixní dividendu na následující rok (akumuluje se), přičemž všechny takto akumulované dividendy prioritních akcií se musí vyplatit před výplatou dividend kmenových akcií. Když je dividendy prioritní akcie nekumulativní a korporace jeden rok nedosáhne zisk, ztrácí se právo na výplatu prioritní dividendy. Nemá-li akciová společnost prioritní akcie, všechny její akcie jsou kmenové (*common*). Slovo „*common*“ v tomto kontextu znamená, že všichni akcionáři mají právo na stejný podíl ze zisku neboli čistých příjmů a nedělá se mezi nimi žádná preference.

Deferred stock (akcie s odloženou dividendou) se vydávají spíše v Anglii, v USA jen zřídka. Charakteristickým znakem tohoto druhu akcií je to, že výplata jejich dividendy se výslovně odkládá poté, co budou uspokojeny jiné druhy akcií, nebo do zaplacení dluhu či jiného závazku korporace. Jestliže má akciová společnost prioritní akcie, lze v jistém smyslu říci, že kmenové akcie jsou v tomto případě akciemi s odloženou dividendou. Tento pojem se opravdu někdy používá k pojmenování kmenových akcií. Existuje ovšem i možnost, že korporace má tři druhy akcií, tj. prioritní, kmenové a „odložené“, přičemž ty poslední musí čekat, zda budou první dva druhy uspokojeny výplatou dividend s fixní sazbou.

Assented stock. Akcie, které jejich vlastník uloží u třetí osoby a tím dobrovolně akceptuje případnou změnu v cenných papírech korporace.

Assessable stock. Ohodnotitelné akcie jsou takové, které se prodávají za víc než je jejich cena, jestliže to vyžadují potřeby korporace.

Authorized stock. Povolený akciový kapitál. Výše akciového kapitálu uvedená v zakládající listině. Akcie uvedené ve stanovách, které společnost smí vydat. V současné praxi akciových společností se doporučuje dát si schválit více akcií, než se v současnosti plánuje. Viz také *Authorized stock issue.*

Blue-chip stock. Akcie kótované společností s velice dobrou finanční reputací. Viz také *Bonus stock.*

Bonus stock. Prémiové akcie. Akcie, které dostává organizace organizující úpis akcií jako odměnu za její služby. Rovněž akcie, které se dávají kupujícím gratis, aby se přilákali k nákupu. Viz také *Bonus stock.*

Callable preferred stock. Vykupitelné prioritní akcie. Prioritní akcie, které vydávající korporace může vykoupit za předem stanovenou cenu.

Capital stock. Kmenové akcie. Viz *Capital (Capital stock).*

Common stock. Kmenové akcie. Obyčejné akcie. Cenné papíry, které představují majetkový podíl na korporaci. Jestliže společnost vydala i prioritní akcie, mají oba druhy akcií vlastnická práva. Prioritní akcie jsou normálně omezeny na fixní výši dividendy, mají ovšem

přednostní nárok na její výplatu, jakož i při rozdělování jmění společnosti v době jejího zániku. Nároky kmenových i prioritních akcií jsou podřízeny nárokům držitelů obligací, úpisů a dalších věřitelů společnosti. Držitelé kmenových akcií nesou vyšší riziko, ale obvykle mají i větší kontrolu nad společností a mohou získat vyšší dividendy a zhodnocení své investice. Jestliže společnost nevydala prioritní akcie, lze používat výrazy „*common stock*“ a „*capital stock*“ jako synonyma. Viz také *Common stock.*

Control stock. Kontrolní balík akcií. Počet obyčejných akcií, který umožňuje jeho držiteli kontrolovat korporaci. Nejedná se nezbytně o většinu vydaných akcií.

Convertible stock. Konvertibilní (směnitelné) akcie. Akcie, které lze směnit neboli konvertovat na kmenové akcie.

Cumulative preferred stock. Kumulativní prioritní akcie. Akcie, která má právo na výplatu dividend z minulých let, jestliže tyto z nějakého důvodu nebyly v minulosti vyplaceny, a to ještě před výplatou dividend kmenovým akciím.

Cumulative stock. Kumulativní akcie. Druh akcií, jejichž nevyplacené dividendy se akumulují až do zaplacení. Mají přednost před výplatou dividend kmenovým akciím. Viz *Cumulative preferred, výše.*

Donated stock. Darované akcie. Akcie, které akcionář převede na korporaci, aby je korporace opět prodala a tak získala kapitál.

Floating stock. Obíhající akcie. Část firemních akcií, které ještě nebyly prodány na trhu, nebo s nimiž se na trhu obchoduje ze spekulativních důvodů.

Growth stock. Růstové akcie. Akcie nakoupené s cílem dosáhnout především zhodnocení jejich hodnoty, nikoli kvůli dividendě.

Guaranteed stock. Garantované akcie. Obvykle prioritní akcie, jejichž dividendu garantuje jiná společnost. Podobně jsou garantovány i obligace.

Guaranty stock. Akcie ručitele. Název akcií spořitelních a úvěrových sdružení v některých státech. Tato sdružení vyplácejí celou částku určenou na dividendy nejdříve vkladatelům a poté držitelům akcií.

Issued stock. Emitovaný akciový kapitál. Akcie, které byly povoleny a prodány upisovatelům. Mohou sem patřit i trezorové akcie.

Letter stock. Neregistrované akcie. Akcie, které dostane kupující, který dá prodávajícímu potvrzení (*letter*), že si akcie podrží a nebude je nabízet jiným. Takové akcie se nemusí registrovat podle Zákonu o cenných papírech (*Securities Act*) z r. 1933. Viz také *Letter stock.*

Listed stock. Kótované akcie. Akcie, s nimiž se obchoduje na burze. O jejich registraci se musí požádat burza i Komise pro burzy a cenné papíry, přičemž se musí uvést i podrobné informace o společnosti a jejím podnikání (pokud společnost není od této povinnosti osvobozena). Každá burza má vlastní pravidla registrace.

Nonassessable stock. Akcie nepodléhající dalším závazkům v případě platební neschopnosti nebo úpadku společnosti. Taková je většina akcií.

Noncumulative preferred stock. Nekumulativní prioritní akcie. Druh prioritních akcií, kterým se nevyplácí dividendy, jestliže propadla. *Srovnej Cumulative preferred, výše.*

Noncumulative stock. Nekumulativní akcie. Prioritní akcie, u nichž nenabíhá nevyplacená dividenda. Pro padlé dividendy zpravidla propadají navždy.

Nonvoting stock. Nehlasující akcie. Akcie, které nemají hlasovací právo. Většina států je povoluje, v některých mají ovšem i tyto akcie hlasovací právo o otázkách firemních změn, které se negativně dotýkají tohoto druhu akcií.

No par stock. Akcie bez nominální hodnoty. Akcie, které nemají stanovenou nominální hodnotu, ovšem jejich podíl na jmění korporace vychází z počtu akcií. Tento druh akcií se prodává za protihodnotu, kterou stanoví představenstvo, a o takto nabytý kapitál se zvýší základní kapitál, pokud ovšem členové představenstva nebo akcionáři nerozhodnou o tom, že se část takto nabytého kapitálu převede do zisku. Akciová společnost může vydávat akcie s nominální hodnotou (par stock) i akcie bez nominální hodnoty.

Outstanding stock. Emitované akcie. Emitované akcie, které jsou v držení akcionářů. Nepatří sem trezorové akcie.

Paid up stock. Splacený akciový kapitál. Akcie, které byly zaplacené společnosti.

Participation preferred stock. Participační prioritní akcie, které mají nárok na fixní dividendu, jakož i na dodatečnou dividendu po vyplacení dividend kmenovým akciím.

Participation stock. Participační akcie. Obecně akcie, na jejímž základě může její držitel participovat na ziscích a přebytcích.

Par value stock. Akcie s fixní nominální hodnotou, která se vypočte tak, že se vydělí akciový kapitál počtem emitovaných akcií. Nominálně nemá vztah ke skutečnému kursu (ceně) akcie, protože ten se může zhodnocovat nebo znehodnocovat. Viz také Par value.

Penny stock. Levné akcie. Vysoce spekulativní akcie, kterou lze koupit za méně než dolar.

Preferred stock. Prioritní akcie. Druh akcií, které mají přednostní nárok na zisk společnosti ještě před vyplacením dividend obyčejným kmenovým akciím. Obvykle mají přednostní nárok na jmění společnosti i při její likvidaci. V závislosti na podmínkách emise mají obvykle stanovenou fixní výši dividendy — pokud jí představenstvo akciové společnosti schválí.

Premium stock. Prémiová akcie. Akcie, která s sebou nese nějakou prémii za obchodování, např. při kontrahování.

Redeemable stock. Umořitelná, vykupitelná akcie. Obvykle prioritní akcie, kterou lze vykoupit. Je umořitelná v nominální hodnotě. Viz také Redeemable stock.

Registered stock. Registrovaná akcie. Emise akcií, která je registrována u Komise pro cenné papíry. Viz také Listed stock, výše.

Stock option. Viz Stock option, níže.

Stock redemption. Viz Stock redemption, níže.

Stock right. Viz Stock right, níže.

Stock split. Viz Stock split, níže.

Subscribed stock. Upsané akcie. Viz samostatné heslo.

Treasury stock. Trezorové akcie. Akcie, které společnost vydá a poté je odkoupí. Může je držet v trezoru nekonečně dlouho, nebo je může znovu emitovat nebo je může umořit. Trezorové akcie nemají hlasovací právo a nevyplácejí se jim žádné dividendy po dobu, kdy jsou v držení společnosti. Novelizovaný Modelový obchodní zákoník (Revised Model Commercial Code), jakož i zákony některých států tento institut zrušily.

Unissued stock. Nevydané akcie. Akcie, jejichž emise povoluje zakládající listina akciové společnosti, ale které ještě nejsou v prodeji.

Unlisted stock. Nekótovaná akcie. Akcie, s nimiž se neobchoduje na burze, ale obchoduje se s nimi na nepřepážkovém trhu nebo soukromě.

Voting stock. Hlasující akcie. Akcie, které mají právo volit členy představenstva atd. Viz také Voting stock.

Watered stock. Rozředěné akcie. Akcie vydané a prodávané za neadekvátní protihodnotu. Viz také Watered stock.

Dědické právo

V dědickém právu se pojem „stock“ používá ve významu zakladatele rodu, předka, od něhož pocházejí dotčené osoby, jimž se říká „branches“. Matter of Samson's Estate, 139 Misc. 490, 249 N.Y.S. 79, 83.

Obecně

Capital stock. Viz Capital (Capital stock).

Certificate of stock. Akciový certifikát. Viz Certificate; Share certificate.

Exchange of stock. Burza cenných papírů, akciová burza. Viz Exchange.

Public stocks. Státní dluhopis. **Stock association.** Akciová společnost. Viz Joint-stock company.

Stock attribution. Viz Attribution.

Stock bailout. Druh umořování akcií formou dividend vyplacených prioritním akciím. V minulosti nezdaněný, ovšem dnes podléhá Daňovému zákoníku (I.R.C.) § 306.

Stockbroker. Burzovní makléř. Osoba, která nakupuje a prodává akcie jako prostředník jiných osob. Allen v. Todd, 12 Cal. App. 2d 654, 90 Cal. Rptr. 807, 810. Viz také Broker.

Stock certificate. Akciový certifikát znějící na jméno. Viz Certificate of stock; Share certificate.

Stock control. Evidence zásob.

Stock corporation. Akciová společnost. Korporace, která svůj základní kapitál rozdělí na podíly, a která smí ze zákona vyplácet držitelům svých akcií dividendy neboli podíly na přebytku zisku.

Stock dividend. Dividenda v akciích. Rozdělovat dividendu ve formě akcií. Jde o proporcionální rozdělování podílů stávajícím akcionářům zdarma. Nezaměňovat s „cash dividend“ (dividenda v hotovosti) nebo se „stock split“ (viz níže). Viz také Dividend.

Stock exchange. Burza. Místo, na němž se prodávají a nakupují cenné papíry. Organizace, sdružení nebo skupina osob, která poskytuje trh nebo místnosti, v nichž se setkávají kupující a prodávající cenných papírů. Viz Stock market, níže.

Stock insurance company. Akciová pojišťovna. Pojišťovna, jejíž akcie jsou v držení veřejných akcionářů, na rozdíl od vzájemné pojišťovny, jejíž jmění je majetkem držitelů pojistek, kteří také dostávají dividendy.

Stock in trade. Inventář. Zařízení obchodu. Rovněž zboží určené k prodeji.

Stock jobber. Burzovní jednatel, dohodce. Rovněž spekulant, který prodává a nakupuje akcie za vlastní peníze.

Stock law district. Distrikt, v němž zákon zakazuje volné pobíhání dobytky.

Stock life insurance company. Akciová pojišťovna. Pojišťovna, jejíž základní kapitál vznikne z úpisů. Její další provoz pak řídí představenstvo volené akcionáři. Rozdělování zisku podléhá zákonům a představenstvo určí, jak se rozdělí dividendy mezi akcionáře a držitele pojistek. Atlantic Life Ins. Co. v. Moncure, D. C. Va., 35 F.2d 360, 362.

Stock market. Trh cenných papírů. Organizovaný obchod s cennými papíry na všech burzách a přepážkových trzích. Největším trhem cenných papírů v USA je Newyorská burza. Viz také Over-the-counter market.

Stock note. Tento termín nemá přesný odborný význam. Může označovat jak stvrzenku, kterou banka vydá při nákupu akcií nebo při převzetí akcií, kterými se splácí pochybný úvěr, tak i potvrzení, které se vydává při úpisu akcií.

Stock option. Akciová opce. Právo k nákupu konkrétně uvedených akcií před uplynutím nějaké lhůty a za stanovenou cenu, nebo právo prodat akcie do určitého termínu za stanovenou cenu. Richardson v. Richardson, 280 Ark. 498, 659 S.W.2d 510, 514. Kromě toho, že se používají k investičním účelům, udělují se akciové opce vedení a důležitým zaměstnancům společnosti jako stimulační odměna. Termín „stock option“ se používá, když se toto právo nevztahuje poměrně na všechny stávající akcionáře. Když se vztahuje, říká se akciové opci „stock right“. Viz Option. Viz také Call; Incentive stock option; Put; Put option; Warrant.

Stock option contract. Akciová opční smlouva. Obchodovatelný instrument, který dává držiteli právo koupit nebo prodat jistý počet podílů na akciovém kapitálu společnosti během určitého období a za stanovenou cenu. Viz také Option.

Stock power. Plná moc, která zmocňuje osobu (nikoli majitele) právoplatně převést vlastnický titul na třetí stranu.

Stock purchase plan. Plán nákupu akcií. Plán, který stanoví možnost a podmínky nákupu akcií společnosti pro její zaměstnance.

Stock redemption. Umořování akcií. Částečné nebo úplné stažení akcií společnosti samotnou korporací, které má různé daňové důsledky, podle toho, o jaký druh umoření se jedná. Akciová společnost obvykle zpětně vykupuje vlastní akcie. Takový výkup se normálně považuje za prodej nebo směnu akcií, pokud nejde o umořování formou dividendy. Daňový zákoník (I.R.C.) §§ 301 a 302. Veřejná akciová společnost může umořovat své akcie, když se chce stát soukromou společností v rukou malého počtu akcionářů, nebo když se brání proti pokusu o nepřátelský výkup. Viz také Stock bailout, výše.

Stock repurchase plan. Plán vykoupení vlastních akcií obíhajících na trhu. Dělá se, když se korporace domnívá, že trh její akcie podhodnocuje.

Stock right. Upisovací právo. Právo upsat nebo nakoupit nově emitované akcie. Právo všech stávajících akcionářů nakoupit akcie v počtu, který odpovídá jejich dosavadnímu podílu. Někdy se toto právo poskytuje za podmínek „when, as and if“, tj. držitel akcií může nakoupit nové akcie, když budou vydány, tak jak budou vydány (podmínky) a jestliže budou vydány. Obchodní cenný papír, který dává stávajícímu akcionáři právo nakoupit další akcie korporace. Toto právo má svou vlastní hodnotu, protože držitel takového cenného papíru může nakupovat akcie za nižší než trhem kótovanou cenu. S těmito právy se také obchoduje. Opční právo k nákupu akcií (stock right) se liší od „warrant“ v tom, že „stock right“ je právo nakoupit další akcie stejného druhu, zatímco „warrant“ může držiteli prioritních akcií povolovat nákup kmenových akcií. Viz také Preemptive right; Warrant (Stock warrants).

Stock split (share split) Dělení akcií. Rozdělení většího počtu akcií mezi menší počet akcionářů. Emise velkého množství akcií, které se vymění za staré akcie, což přivede k proporcionální změně počtu akcií v držení každého akcionáře. Lze to provést dvěma způsoby: a) split-up, tj. když se jedna akcie rozdělí na několik akcií, čímž se zvýší počet akcií, ovšem jejich nominální hodnota je nižší, nebo b) „reverse split“ neboli „split-down“, kdy se z několika akcií vytvoří jedna, tj. počet akcií se sníží a nominální hodnota se zvýší. Při akciových splitech nedochází k navýšení základního akciového kapitálu ani k jiným změnám kromě změn v nominální hodnotě akcií. K jeho schválení se vyžaduje jak souhlas představenstva, tak předběžný souhlas akcionářů a kromě toho se musí změnit stanovy akciové společnosti, kde je uvedena nominální hodnota jedné akcie a někdy je třeba schválit i vydání většího počtu akcií. Z účetního hlediska není třeba na akciové splity nijak reagovat, pouze je třeba vyjádřit jiný počet emitovaných akcií a změnu nominální hodnoty. Cílem akciového splitu je obvykle snížení tržní ceny akcií, aby se tak podnítil obchod, což následně vede k zvýšení jejich kursu (tj. ceny). Viz také Reverse stock split.

Stock subscription. Upisování akcií. Souhlas upisovatele s nákupem akcií korporace. Viz Stock rights, výše. Viz také Subscribed stock; Subscriber; Subscription.

Stock swap. Výměna akcií. Při reorganizaci korporace jde o výměnu akcií jedné společnosti za akcie jiné společnosti.

Stock transfer agent. Viz Transfer agent.

Stock transfer tax. Daň z převodu akcií. Daň, která vychází z tržního kursu akcií.

Stock warrant. Potvrzení o právu nakoupit akcie, které se obvykle připojuje k prioritním akciím a obligacím. Obsahuje i termín vypršení tohoto práva. Viz také Warrant.

Tainted stock. Zkažená akcie. Akcie ve vlastnictví osoby, která z nějakého důvodu není způsobilá vystupovat jako žalující strana v derivativní žalobě. Akcie mohou být „zkažené“ kvůli tomu, že nebyly nabyty v souladu se záměrem převoditele.

Watered stock. Rozředěný akciový kapitál. Viz samostatné heslo.

Stockholder (Shareholder). Akcionář. Osoba, která vlastní akcie nebo podíl korporace neboli akciové společnosti. Modelový zákoník o akciových společnostech (§ 1.40) definuje akcionáře jako „osobu, pod jejímž jménem korporace registruje akcie...“ Viz také Beneficial holders of securities; Majority stockholder; Minority stockholder.

Stockholder's derivative action. Derivatvní akcionářská žaloba. Žaloba, kterou podá akcionář, aby obhájil svým jménem žalobní důvod, který má samotná korporace v případě, že žalovat by mohla i korporace. V podstatě se zakládá na dvou typech jednání: Čin, který poškodil korporaci a odmítnutí samotné korporace požadovat náhradu za poškození. Procedurální otázky těchto žalob upravuje Fed. prav. civ. řízení 23.1 (Fed. R. Civ. P.).

Stockholder's equity. Účetní hodnota společnosti. Součet nominálních hodnot firemních akcií, dalšího kapitálu převyšujícího základní kapitál a nerozdělený zisk, tak jak se vykazuje v rozvaze. Někdy se mu říká i *book value* (účetní hodnota firmy), *owners' equity* nebo *net worth* (čisté jmění).

Stockholder's liability. Ručení akcionáře. Toto slovní spojení se často používá k označení statutární, přidané či dvojnásobné odpovědnosti akcionáře za dluhy korporace, bez ohledu na to, že zaplatil všechny upsané akcie. Často se ovšem tento termín používá i pro situace, kdy se akcionář sice zavázal zaplatit nominální hodnotu upsáných akcií, ale úplně je nezaplatil před obdržím. Rovněž v situacích, kdy akcionář zaplatil jen část upsáných akcií a korporace mu je přesto vydala, část nebo i celá protihodnota je tak jenom fikcí.

Stockholders' representative action. Zastupitelská akcionářská žaloba. Žaloba podaná jménem žalujícího akcionáře a jménem osob v podobném právním postavení. Viz také Stockholder's derivative action.

Stock insurance company. Akciová pojišťovna. Říká se jí jinak i „joint stock insurance company“ a jde o pojišťovnu, která vydala akcie, a která je pod kontrolou akcionářů, kteří dostávají zisk. Nutno rozlišovat od „mutual insurance company“ (vzájemná pojišťovací společnost), kterou vlastní držitelé pojistek. National Chiropractic Insurance Company v. United States, D. C. Iowa, 365 F. Supp. 971, 972. Viz také Mutual insurance company.

Stocks. Klády. Zařízení používané v minulosti k trestání. Viz také Stock.

Stolen. Kradený. Nabytý nebo získaný krádeží. Výraz „stolen“, tak jak jej používá definice trestného činu převozu kradených motorových vozidel do jiného státu, zahrnuje protiprávní odcizení motorového vozidla s úmyslem zbavit majitele jeho práv a požitků z vlastnictví, bez ohledu na to, zda jde o krádež ve smyslu „larceny“ z common law. Zločinné odcizení cizí věci se dá provést různými způsoby, které zná obyčejové i psané právo, k nimž patří „larceny“, „embezzlement“ (zpronevěra), „false pretenses“ (podvod pod falešnou záminkou), „larceny by trick“ (odcizení pomocí úskoku) atd. Lake v. U.S., C. A. Colo., 338 F.2d 787, 788. Nabytí vozidla nemusí být nutně protiprávní. I když bylo vozidlo nabyto zákonným způsobem, bude se takové vozidlo považovat za „kradené“, jestliže pachatel poté pojme úmysl připravit majitele o jeho práva a požitky z vlastnictví a začne vozidlo používat pro vlastní potřebu.

bu. United States v. Turley, 352 U.S. 407, 417, 77 S. Ct. 397, 402, 1 L. Ed.2d 430. Viz také Larceny; Receiving stolen goods or property; Robbery; Theft.

Stop. Zastavit. Zákony vyžadují, aby řidič motorového vozidla, který s ním porazí jinou osobu, zastavil jeho pohyb na dostatečně dlouhý čas potřebný k tomu, aby pochopil průvodní okolnosti nehody. Moore v. State, 140 Tex. Cr. R. 482 S.W.2d 887, 888. K zastavení dojde, když policista fyzickou silou nebo z úřední moci omezí svobodu pohybu osoby. State v. Butkovich, 87 Or. App. 587, 743 P.2d 752, 753. Slovo „stop“ v slovním spojení „stop and frisk“ (zastavení a prohmátání) představuje dočasné omezení svobody osoby odejít a představuje povolené zadržení ve smyslu 14. Dodatku, jestliže je tato osoba podezřelá, že se v minulosti dopustila, nebo se v současnosti dopouští nebo se chystá dopustit trestné činnosti. Terry v. Ohio, 392 U.S. 1, 88 S. Ct. 1868, 20 L. Ed.2d 889; State v. Anonymous (1971–20), 6 Conn. Cir. 583, 280 A.2d 816, 818. Viz také Stop and frisk.

Stop and frisk. Zastavení a prohmátání. Jde o situaci, kdy policisté někoho podezřívají a zlehka prohmatají svrchní oděv podezřelého, aby zjistili, zda u sebe nemá ukrytou zbraň. Říká se tomu rovněž „patdown“ nebo „treshold inquiry“. Smyslem zastavení a prohmátání je předejít činnosti, jež by se dala považovat za porušení práv ze 4. Dodatku. Policista má právo zastavit a prohmátat svrchní oděv osoby, kterou podezřívá z úmyslu spáchat trestný čin. Důvodně podezření, které je dostatečnou omluvou pro zastavení a prohmátání, je silnější než pouhá předtucha, ale není tak silné jako důvodná příčina. U.S. v. Sokolow, 109 S. Ct. 1581, 104 L. Ed.2d 1. Rozsah prohlídky se musí striktně omezit jen na okolnosti, které takovou prohlídku zdůvodňují. Terry v. Ohio, 392 U.S.1, 88 S. Ct. 1868, 20 L. Ed.2d 889. Viz Frisk; Investigatory stop; Stop.

Stop—limit order. Stop limitní příkaz. V obchodech s cennými papíry jde o stop příkaz makléři s limitem ceny, nad kterým se nepovoluje akcie kupovat a pod kterým se nepovoluje prodávat.

Stop—loss order. Příkaz makléři nakoupit nebo prodat cenné papíry, když tržní kurs dosáhne určité úroveň.

Stop notice statute. Jedna z alternativ nápravy cestou zadržovacího práva, která umožňuje kontrahentům, dodavatelům a dělníkům vymáhání pohledávky vůči tomu, kdo poskytuje stavební úvěry a někdy i vůči majiteli, na část nevyčerpaného zůstatku stavebního úvěru. Viz také Mechanics' lien.

Stop order. Stoppříkaz. Příkaz makléři nakoupit cenné papíry za cenu nad současným tržním kursem nebo prodat za cenu pod současným tržním kursem. Stopnákupní příkazy se obvykle používají k omezení ztrát nebo k záchraně nerealizovaných zisků z baissovních obchodů. Stoppředejní příkazy se obvykle používají k uchránění nerealizovaných zisků nebo k omezení ztrát z držby. Stoppříkaz se stává příkazem k obchodování, když se cenné papíry prodávají za cenu nebo nad cenu stanovenou v příkazu, takže nemusí být nutně za tuto cenu realizovány. Viz také Stop payment order.

Stoppage. V občanském právu kompenzace nebo vyrovnání.

Stoppage in transit. Zadržení zboží na cestě. Úkon dodavatele zboží, který neobdržel platbu a proto zadrží odeslané zboží na cestě a znovu se ho zmocní v době,

kdy zboží ještě nebylo dodáno kupujícímu. Právo zadržet zboží *in transitu* má prodávající, který prodal zboží na úvěr a kupující se mezitím dostal do platební neschopnosti nebo zbankrotoval. Prodávající má právo zmocnit se zboží, které má v držbě přepravce nebo prostředník, jestliže zboží ještě nedospělo do místa určení nebo do reálné držby kupujícího. Viz Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 2–705(1).

Stop payment order. Příkaz k zastavení platby. Žádost klienta bance plátce, aby tato neproplatila šek, splatný na účet klienta. Viz Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 4–403.

Stop sign. Dopravní značka „STOP“. Dopravní značka prikazující zastavit před vjezdem do křižovatky. Sweet v. Awtrey, 70 Ga. App. 334, 28 S.E.2d 154, 161.

Storage. Skladování zboží. Lincoln Sav. Bank of Brooklyn v. Brown, Em. App., 137 F.2d 228, 230, 231. Viz také Bailment; Warehouse; Warehouseman; Warehouse system.

Store. v. Skladovat. Bezpečně uschovat zboží tak, aby se mohlo expedovat v tom stavu, v jakém bylo dodáno. Smyslem skladování není ani spotřeba ani prodej, nýbrž právě bezpečná úschova.

Store. n. Obchod. Jakékoli místo, kde obchodník skladuje a prodává zboží.

Public store. Státní sklad. Skladiště ve vlastnictví vlády, v němž se např. uchovávají vojenské dodávky, skladuje se importované zboží čekající na celní záruku a pod.

Stores. Zásoby. Všechno, co potřebuje posádka a cestující během plavby na lodi.

Storehouse. Sklad. Budova, v níž se skladuje zboží, např. obiloviny, potraviny atd. Skladiště.

Stowage. V námořním právu skladování, balení nebo způsob uložení nákladu na loď tak, aby byl chráněn před posunutím, třením, rozdrčením, potlučením nebo poškozením mořskou vodou. Skladné. Poplatek za skladování.

Stowaway. Černý pasažér. Osoba, která se skrývá na palubě lodi nebo letadla s cílem svést se zdarma. Viz 18 U.S.C.A. § 2199.

Stowe. Ve starém anglickém právu „údolí“.

Straddle. Steláž. Postup spočívající v nákupu a prodeji nákupních a prodejních opcí na stejný druh akcií. Jde o druh předprodeje a přednákupu, aby se předešlo ztrátám z výkyvu kursů. Ve slovníku burzovních makléřů se tak označuje dvojitá pozice, která opravňuje držitele opce (práva) požadovat od prodávajícího jistý počet akcií v určité době a za určitou cenu a současně má držitel právo, aby stejný prodávající od něj odebral za stejnou cenu a ve stejnou dobu tytéž akcie. Viz Call; Option; Put option. Srovnej Hedging.

Straight—line depreciation. Přímé odpisy. Viz Depreciation.

Stramineus homo. Práv. lat. Nýmand, nula. Člověk, který je vystrčen dopředu jako štít.

Strand. Pobřeží moře nebo břeh jezera.

Stranding. V námořním právu najet na mělčinu, břeh, ztroskotat. Nedobrovolné ztroskotání je, když je loď vržena na mělčinu větrem a vlnami. Dobrovolné (vědomé) ztroskotání nastává, když loď najede na mělčinu, aby se vyhnula horšímu osudu nebo z nějakého podvodného důvodu.

Stranger. Třetí strana, nezúčastněný. Osoba, která v žádném případě neručí za dluh svým majetkem. Viz také Strangers.

Stranger in blood. Pokrevně nespřízněná osoba.

Strangers. Třetí osoby. Právní význam tohoto termínu je opakem „privy“ (zasvěcená, zainteresovaná strana). Osoby, které nejsou stranami dohody či transakce, ani jí nejsou nijak vázány. Viz rovněž Stranger.

Stratagem. Válečná lest. Trik či úskok slovem nebo činem s cílem získat výhodu nad nepřítelem.

Stratocracy. Vojenská vláda, vláda armádních špiček.

Strator. Ve starém anglickém právu silniční dozorce.

Straw bail. Viz Bail.

Straw man or party. Nastrčený člověk nebo nastrčená strana. Třetí strana, jejíž jméno vystupuje v transakci, ve skutečnosti však stranou transakce není. Nominální strana transakce. Osoba, která jedná jako zprostředkovatel, s cílem získat vlastnické právo na nemovitost a podepisuje všechny dokumenty a listiny za svého zmocnítele. Ten, kdo nakupuje nemovitost za jiného, aby se neodhalila identita skutečného kupujícího, nebo ten, kdo má dosáhnout nějaký nedovolený cíl.

Stray. Viz Estray.

Stream. Vodní tok, který má svůj pramen a ústí, břehy a koryto, jímž protéká voda. Obyčejně ústí do dalších vodních toků, jezer nebo do oceánu, nikdy však neztrácí charakter vodního toku, i když se někdy rozděluje nebo mizí. Southern Pac. Co. v. Proebstel, 61 Ariz. 412, 150 P.2d 81, 83. Řeka, potok nebo potůček. Vlastně všechno, co je v tekutém skupenství a teče jistým směrem. Proud vody. Voda, která neustále teče jedním směrem. Skládá se z koryta, břehů a proudu. St. Paul Fire & Marine Ins. Co. v. Carroll, Tex. Civ. App., 106 S.W.2d 757, 758. Viz také Water course.

Private stream. Soukromý vodní tok. Nesplavný potok nebo vodní proud, jehož koryto je ve výlučném vlastnictví soukromé osoby.

Stream of commerce. Obchodní zboží v oběhu. Toto slovní spojení označuje zboží přepravované v rámci mezistátního obchodu, které krátkou dobu pobývá na území jednoho státu. Pokud takové zboží zůstane v oběhu, nepodléhá místním daním. I lokální aktivity, které jsou součástí mezistátního obchodování, se považují za součást mezistátní přepravy.

Street. Ulice. Ulice ve městě nebo na vesnici, obvykle s chodníkem, ohraničená po stranách domy. Termín zahrnuje všechny městské ulice používané k dopravě, nezahrnuje však služební vjezdy a přístupové cesty do objektů. Hill & Combs v. First Nat. Bank of San Angelo, Tex., C.C.A. Tex., 139 F.2d 740, 743. Ulice, třída, bulvár, silnice, cesta, dálnice a pod., která je 1) státní, okresní nebo municipální vozovkou, nebo která 2) je vyznačena na mapě schválené podle příslušného zákona, nebo 3) která je úředně schválena, nebo 4) která je značena na řádně evidované mapě. Zahrnuje pozemek mezi hranicemi silnice, tj. i chodníky, krajnice, příkopy, obrubníky, místo na parkování atd. Viz také Ancient street.

Street name. Cenným papířům registrovaným na jméno makléře, nikoli na jméno zákazníka, se říká „street name“. Dochází k tomu, když byly akcie zakoupeny spekulativně, nebo když si zákazník přeje zůstat v anonymitě. Na cenném papíru je v tom případě bílko

indosace makléře nebo banky. Jelikož je tato indosace veřejně známá, lze takové akcie převádět jen osobním předáním. Tento druh držby akcií se používá kvůli pohodlí zákazníků nebo kvůli krytí identity skutečného vlastníka.

Strepitus judicialis. Neukázněné chování před soudem.

Stria. Zakřivená žilka, rýha nebo dutina nepravidelné hloubky a šířky na povrchu skály, která vznikla většinou působením ledovce. Brázda, proláklina, rýha, prohlubeň, dutina.

Strict. Striktní, přísný, rigorózní, nekompromisní, exaktní, přesný, řídicí se přesnými pravidly. Viz Settlement.

Strict construction. Doslovný výklad. Rigidní interpretace zákona. Říká se, že zejména trestní zákon musí být vykládán striktně. Zásada striktního neboli přesného výkladu není přesně definována, jisté však je, že se nejedná o opak volného, liberálního výkladu, ani nevyžaduje natolik rigidní interpretaci formulací zákona, aby to vedlo k deformaci jeho smyslu. Southwestern Bell Tel. Co. v. Newingham, Mo. App., 386 S.W.2d 663, 665. Zásada „striktního výkladu“ znamená, že se trestní zákon nesmí rozšiřovat o vývody, které přesahují správný význam slov a formulací a takový výklad nesmí zahrnovat provinění a osoby kromě těch, které jsou v zákoně jednoznačně uvedeny, i když soud se při interpretaci konkrétního zákona může zamýšlet nad záměrem zákonodárce. Mathews v. Powers, Okl. Cr., 425 P.2d 479, 482. Striktní výklad zákona odmítá rozšiřování působnosti zákona o vývody a úvahy o omezuje působnost zákona jen na případy, které jednoznačně odpovídají duchu a literě zákona, přičemž se snaží odstranit důvodné pochybnosti o uplatnitelnosti zákona na konkrétní případ. Kyrtsis v. Fenny, 66 Misc.2d 329, 320 N.Y.S.2d 702, 704. Viz také Construction; Strictly construed.

Strict foreclosure. Viz Foreclosure.

Stricti juris. Lat. Přísně podle práva nebo zákona. Např. řídicí průkaz (či jiné oprávnění nebo licence) je věc *stricti juris*, není nezadatelným právem osoby, nýbrž se jí uděluje jako požitek, a proto se pravidla jeho udělování musí striktně dodržovat.

Strictissimi juris. Co nejpřísněji podle práva či zákona.

Strict liability. Absolutní odpovědnost. Goodwin v. Reilley, 1 Dist., 176 Cal. App.3d 86, 221 Cal. Rptr. 374, 376. Pojem, který soudy uplatňují ve věcech odpovědnosti za škody způsobené výrobky, kdy prodávající odpovídá za vadné či nebezpečné výrobky, které nepatříčně ohrožují bezpečnost spotřebitele. Tato doktrína ukládá absolutní odpovědnost tomu, kdo prodává závadný a nebezpečný výrobek, jestliže výrobek přejde do rukou spotřebitele či uživatele bez podstatných změn ve srovnání se stavem, v jakém se nacházel v čase prodeje. Davis v. Gibson Products Co., Tex. Civ. App., 505 S.W. 2d 682, 688. Koncepte absolutní odpovědnosti za občanskoprávní delikty spočívá na presumpci, že když prodávající veřejně nabízí zboží k prodeji, tvrdí tím, že je toto zboží vhodné k jeho předpokládanému používání. K uplatnění této doktríny se musí prokázat, že výrobek byl vadný v době, kdy byl ještě v obchodě. Herbstman v. Eastman Kodak Co., 68 N.J. 1, 342 A.2d 181, 184. 1) Kdo prodá vadný výrobek, který je nebezpečný pro uživatele či spotřebitele nebo pro jeho majetek, podléhá odpovědnosti za tělesnou újmu způ-

sobenou výrobkem konečnému uživateli či spotřebiteli nebo jeho majetku, jestliže a) prodávající se zabývá prodejem těchto výrobků, a b) jestliže se výrobek dostane do rukou uživatele či spotřebitele bez podstatných změn ve srovnání se stavem, v jakém byl prodán. 2) Pravidlo uvedené v bodě 1) platí, i když a) prodávající vyvinul veškerou možnou péči při přípravě a prodeji svého výrobku, a b) uživatel či spotřebitel nekoupil výrobek od prodávajícího, ani s ním nevstoupil do přímého smluvního vztahu. Druhá formulace deliktů § 402A. Viz také Product liability; Warranty.

Strict liability crimes. Trestné činy s absolutní odpovědností. Protiprávní činy, k jejichž podstatným znakům nemusí patřit trestný úmysl neboli zlá vůle (*mens rea*). Jedná se o trestné činy veřejného ohrožení, např. protiprávní skladování toxických odpadů. State v. Lucero, 87 N.M. 242, 531 P.2d 1215, 1218.

Strictly. Striktně, přísně, přesně, rigidně.

Strictly construed. Striktně interpretováno. Požadavek přesného výkladu trestního zákona znamená, že soud nesmí trestat případy, které nejsou jednoznačně pokryty formulacemi použitými v zákoně, současně je však třeba trestní zákon vykládat spravedlivě, objektivně a rozumně, nikoli úzce omezeně, takže do působnosti zákona se zahrnou i případy, které jednoznačně spadají pod smysl a duch zákona. Viz také Strict construction.

Strictly ministerial duty. Striktní povinnost výkonného úředníka. Povinnost, která je absolutní a imperativní, o níž se neuvažuje a nediskutuje.

Stricto jure. Lat. Přísně právně.

Strict scrutiny test. Zkouška přísného zkoumání. Tato zkouška zjišťuje, zda došlo k odepření rovné ochrany zákona, přičemž státní moc nese břemeno zdůvodnění nezbytnosti zákonného opatření. Poulos v. McMahan, 250 Ga. 354, 297 S.E.2d 451, 454. Právní úprava, která negativně ovlivní základní práva jednotlivce, podléhá „přísnému zkoumání“, při němž stát musí zdůvodnit zákon urgentním zájmem a podporou nějakého státního zájmu. In re Valenti, 2 Dist., 178 C.A.3d 470, 224 Cal. Rptr. 10, 12.

Strictum jus. Lat. Přísný zákon nebo právo. Přísnost, tvrdost zákona, nikoli jeho spravedlnost.

Strike. Stávka. Zastavení práce dělníky, s cílem donutit zaměstnavatele přistoupit na nějaký požadavek, který odmítl. Jeffery—De Witt Insulator Co. v. N.L.R.B., C.C.A.4, 91 F.2d 134, 138. Jde o koordinovanou akci více osob, s cílem dosáhnout vyšších mezd, kratší pracovní doby, lepších pracovních podmínek nebo jiných ústupků od zaměstnavatele tím, že zaměstnanci ve smlouvenou dobu zastaví práci. Zastavení práce zaměstnanci jako prostředek, kterým se vynucuje souhlas zaměstnavatele s nějakým požadavkem. People v. Tepel Mag. Ct., 3 N.Y.S.2d 779, 781. Společné úsilí zaměstnanců, s cílem donutit svého zaměstnavatele k souhlasu s nějakým požadavkem tím, že zabrání v provozu jeho podniku až do doby, kdy tento požadavek splní. Tento pojem zahrnuje jakoukoli stávku či jiné koordinované zastavení práce ze strany zaměstnanců (včetně zastavení práce z důvodu vypršení kolektivní smlouvy), jakož i zpomalení práce. Zákon o odborech (Labor Management Relations Act) § 501(2). Viz také No-strike clause; Rent strike; Slowdown; Wildcat strike. Srovnej Lockout.

Economic strike. Ekonomická stávka. Zastavení práce zaměstnanci, s cílem vynutit ekonomické požadavky na zaměstnavatele, na rozdíl od stávky vyvolané nepřiměřeným pracovním zatížením.

General strike. Generální stávka. Zastavení práce zaměstnanců v celém odvětví nebo v celé zemi.

Jurisdictional strike. Kompetenční stávka. Zastavení práce v důsledku sporů mezi různými odborovými svazy nebo cechy.

Secondary strike. Podpůrná stávka. Zastavení práce členy odborové organizace v podniku zaměstnavatele, který má obchodní vztahy s dalším zaměstnavatelem, jehož zaměstnanci jsou ve stávce.

Sit-down strike. Stávka v sedě. Zastavení práce zaměstnanci, kteří neopustí pracoviště, ale odmítají pracovat.

Sympathy strike. Solidární stávka. Stávka, v níž odbory nepožadují ústupky pro sebe, nýbrž pro jinou odborovou organizaci. V solidární stávce jsou dvě odborové organizace — jedna stávkuje kvůli nějakým ústupkům ze strany zaměstnavatele a druhá stávkuje, protože je solidární s cíli první. Solidární stávka manifestuje tradiční odborářskou solidaritu.

Wildcat strike. Divoká, nepovolená stávka. Zastavení práce skupinou zaměstnanců bez schválení odborovými předáky.

Strikebreaker. Stávkokaz. Osoba, která nastoupí na místo stávkujícího dělníka, s cílem donutit ho, aby souhlasil s požadavky zaměstnavatele. Viz také Scab.

Strike off. Odklepnutí. V hovorové řeči a terminologii aukčních síní se tak označuje úkon licitátora, který dopadem svého kladívka nebo jiným viditelným či slyšitelným signálem oznámí dražiteli, že získal právo na vydraženou věc po zaplacení své nabídky. Soud „odklepne“ případ, když nařídí vymazání případu z protokolu či soudní složky, jelikož zjistí, že není pro tento případ příslušný.

Strike suits. Derivatívní žaloba akcionáře podaná v naději, že dosáhne výhodu jen pro sebe, nebo že vymůže právnícké palmáre, ovšem bez úmyslu dosáhnout nějaký prospěch pro korporaci, jejímž jménem se žaloba teoreticky podává.

Striking a jury. Vybrat porotu. Vybrat nebo jmenovat členy poroty ze seznamu. Zvláště se používá při výběru speciální poroty. Strany po pořadí vyškrtávají jednotlivá jména ze seznamu, až se dosáhne počtu dvanácti porotců. Takto vybrané porotě se říká „struck jury“.

Striking off the roll. Vyloučit advokáta z advokátského stavu.

Striking price. Výhodná cena. Cena, za kterou lze realizovat opci (např. nákupní cena akcií). Cena, za niž lze nakoupit nebo prodat konkrétní akcie, je obvykle tržní cenou, když je opce písemná, a říká se jí „striking price“. Reinach v. C.I.R., C.A.N.Y., 373 F.2d 900, 901.

Strip. Sebrat, vzít. Neoprávněné odcizení něčeho z nemovitosti doživotním nájemcem. Odtrhnout kupony od obligací, které se pak prodávají bez nich.

Strong. Silný, mocný, násilný. Wright v. Austin, Tex. Civ. App., 175 S.W.2d 281, 283. Viz také Sound.

Strong hand. Slovní spojení „with strong hand“ (tvrdě, násilně) implikuje stupeň trestné síly, zatímco obrat *vi*

et armis (silou a zbraní) je pouze formální formulací v žalobách ve věci porušení soukromí, přičemž žalující není povinen dokazovat použití síly. Zákony týkající se násilného vniknutí používají obrat „with strong hand“ k označení stupně síly, která činí z vniknutí nebo zabavení pozemku trestný čin.

Strongly corroborated. Pádně potvrzen. Stupeň potvrzení rovnající se potvrzení nezávislými skutečnostmi a okolnostmi, což je pro soud a porotu jednoznačné a dostatečné. Wright v. Austin, Tex. Civ. App., 175 S.W.2d 281, 283. Viz také Corroborating evidence.

Struck. Ubit. V žalobách common law se toto slovo musí použít, když se podává žaloba ve věci vraždy, jestliže smrt nastala v důsledku zranění, bití a pod.

Struck jury. Speciální porota. Viz také Striking a jury.

Structural alteration or change. Strukturální změna. Změna, která má vliv na podstatu věci, která mění její zjev, účel a využití. Změna, která je svým rozsahem a účinkem výjimečná nebo neobvykle nákladná.

Structure. Stavba, konstrukce, struktura. Stavba nebo výrobek skládající se z určitých částí spojených určitým způsobem. To, co je postaveno, jakákoli budova.

Structured settlement. Viz Settlement.

Strumpet. Děvka, coura, běhna. V minulosti se používalo jako přídomek ke jménu. Objevuje se jako přídomek ženského jména v jednom rozsudku poroty v šestém roce panování Jindřicha V.

Stuff gown. Talár mladšího právníka v Anglii, tj. právníka, kterého nepřijali do řad Královské rady.

Stultify. Prohlásit nepřičetným. Tvrdit nepřičetnost.

Stultiloquium. Lat. Ve starém anglickém právu zlomyslná žaloba, kterou král Jan trestal pokutou. Má se za to, že je předchůdcem peněžitých trestů za *beau-pleader*.

Stumpage. Cena dříví na stojato. Částka, která se má zaplatit majiteli pozemku za stromy stojící (nebo ležící) na jeho půdě, přičemž kupující má právo vstoupit na pozemek a pokácet a odvézt stromy. Jinými slovy jde o cenu za povolení kácet stromy.

Stuprum. Lat. V římském a kontinentálním právu protiprávní pohlavní styk mezi mužem a nevdanou ženou — je třeba odlišovat od cizoložství (*adultery*), která se páchá s pannou nebo vdovou. Jakýkoli pohlavní styk mezi mužem a nevdanou ženou (nikoli však otrokyní), k němuž nedochází v rámci konkubinátu. Nelegitimní styk. Pohlavní spojení zakázané mravními zásadami.

Sturgeon. Jeseter. Ve starém anglickém právu královská ryba, která byla majetkem panovníka, jestliže byla vyvržena na břeh nebo chycena poblíž břehu.

Style. Titulovat, oslovovat. Titul, oslovení.

Suable. Žalovatelný. Např. žalovatelná věc. Viz Cause of action; Ripeness doctrine.

Suapte natura. Lat. Ve své podstatě. *Suapte natura sterilis* — neplodný (neúrodný) ve své podstatě, vnitřně neplodný.

Sua sponte. Lat. O své vlastní vůli, dobrovolně, bez vyzvání.

Sub. Lat. Pod. *Sub judice* znamená „v procesu soudního šetření“, tj. ještě nerozhodnutý. *Sublet* znamená pronajmout věc, která je již pronajata.

Subagent. Podzástupce. Strana, na kterou zástupce (zmocněnec) deleguje svou pravomoc. Zástupce jmenovaný zástupcem. Osoba, kterou jmenuje zmocněnec, aby splnila nějakou povinnost, nebo aby plnila všechny funkce jednatelství. Osoba, kterou zmocněnec najme, aby mu pomáhala plnit příkazy zmocnítele. Pouhý služebník (zaměstnanec) zmocněnce ovšem není podzástupcem. Gulf Refining Co., v. Shirley, Tex. Civ. App., 99 S.W.2d 613, 615. Podzástupce je osoba jmenovaná oprávněným zástupcem k provádění funkcí, které na sebe zástupce převzal od zmocnítele. Primární odpovědnost za jednání podzástupce nese, po dohodě se zmocnítelem, zmocněnec. Restatement, Second, Agency § 5. *Viz také* Agent.

Subaltern. Subalterní, podřízený. Úředník, který uskutečňuje své pravomoci pod vedením a kontrolou nadřízeného.

Sub-ballivus. Ve starém anglickém právu zástupce šerifa nebo zástupce soudního vykonavatele.

Subchapter C corporation. *Viz* Corporation (C corporation).

Subchapter S corporation. *Viz* Corporation (S corporation).

Sub colore juris. Pod zdáním práva, pod záminkou práva.

Sub conditione. Pod podmínkou. Korektní formulace k vyjádření podmínky v převodní listině a k vytvoření podmíněného dědictví.

Subcontract. Subdodavatelská smlouva. *Viz* Contract.

Subcontractor. Subkontrahent, subdodavatel. Strana, která od hlavního dodavatele nebo jiného subdodavatele převezme část kontraktu. Hardware Mut. Casualty Co. v. Hilderbrandt, C.C.A. Okl., 119 F.2d 291, 297, 299. Osoba, která uzavře výslovnou nebo implikovanou smlouvu na plnění s osobou, která již své plnění kontrahovala. Osoba, která od hlavního dodavatele převezme konkrétní část plnění, k němuž se zavázal hlavní dodavatel. Royal Indemnity Co. v. Kenny Constr. Co., C.A. Ill., 528 F.2d 184, 191.

Sub curia. Lat. Podle zákona.

Sub disjunctione. Alternativně.

Subditus. Lat. Ve starém anglickém právu vazal, nevolník, osoba v moci jiného.

Subdivide. Dále rozdělit. Rozdělit část na další menší části. Rozdělit na menší jednotky. Např. když mají pozůstalost nabýt dědici *per stirpes*, dědictví se rozdělí a podrozdělí podle počtu nabyvatelů v nejbližším a ve vzdálenějším příbuzenském stupni.

Subdivision. Nové dělení. Dělení stejné věci na menší části. Rozdělení parcely nebo pozemku na dvě či více parcel či pozemků za účelem prodeje nebo výstavby.

Resubdivision. Třetí dělení. Další dělení již dvakrát rozdělené parcely či pozemku, které již bylo zaknihováno. Rovněž změna ulic či vytvoření nových ulic v již zaregistrovaném plánu. Tento pojem ovšem nezahrnuje listinné převody pozemků, kterými se slučují stávající parcely.

Subflow. Podzemní tok. Voda, která si postupně najde cestu pískem a štěrskem, který tvoří dno vodního toku, nebo přes půdu, která přiléhá k vodnímu toku. Maricopa County Municipal Water Conservation Dist. No.

1 v. Southwest Cotton Co., 39 Ariz. 65, 4 P.2d 369, 380.

Subhastare. Lat. V římském právu prodávat ve veřejné dražbě, která probíhala *sub hasta* (pod kopím). Prodávát či nakupovat pod kopím.

Subhastatio. Lat. V římském právu prodej ve veřejné dražbě, která se konala *pod kopím*, upevněným na aukci jako její znamení.

Subinfeudation. Postoupení propůjčené lenní půdy jinému leníkovi. Jelikož se v tomto systému propůjčování postupovalo dále *ad infinitum*, což feudální pány zbavovalo jejich zisků, zákon *Quia Emptores*, 18 Edw. I, c. 1 to zakázal a místo toho vytvořil institut převodu (alienation), takže od té doby měl nabyvatel (alienee) v držbě půdu stejného pána se stejnými služebnostmi, jaké měl před ním jeho převoditel (alienor).

Subirrigate. Podpovrchové zavlažování, např. pomocí podpovrchových poréznic trubek nebo přirozeným prosakováním přes půdu.

Subject support. Podkladová podpora. Právo pozemku na podporu půdy ležící pod ním, na rozdíl od „lateral (side) support“, což je podpora z boku.

Subject.

Ústavní právo. Poddaný. Kdo je povinován věrností svému panovníkovi a řídí se jeho zákony. Osoby narozené ve Velké Británii jsou poddanými britské vlády. Občané (*citizens*) jsou poddanými (subjects) i ve svobodných státech; jako občané využívají svá práva a svobody a jako poddaní jsou povinni dodržovat zákony. V zemích s republikánskou formou vlády se tento termín používá zřídka. Swiss Nat. Ins. Co. v. Miller, 267 U.S. 42, 45 S. Ct. 213, 69 L. Ed. 504.

Legislativa. Předmět. Veřejná nebo soukromá záležitost, kvůli které se přijímá zákon. Zákonem upravené věci a záležitosti, jimiž se legislativa zabývá, s cílem dosáhnout určitý cíl nebo vzájemně související cíle. Crouch v. Benet, 198 S.C. 185, 17 S.E.2d 320, 322. Věc, která tvoří základ zákona. McCombs v. Dallas County, Tex. Civ. App., 136 S.W.2d 975, 982. Ústavy některých států vyžadují, aby se každý legislativní akt vztahoval jen na jednu věc, neboli předmět, který je uveden v názvu zákona. Pojem „subject“ je však v tomto smyslu třeba vykládat široce, aby zákonodárce mohl do jednoho zákonného opatření zahrnout všechny záležitosti, které navzájem logicky a přirozeně souvisejí. Jaffee v. State, 76 Okl. Cr. 95, 134 P.2d 1027, 1032.

Subjection. Poddanost, podřízenost, závislost. Povinnost jedné či více osob jednat podle rozhodnutí nebo vůle jiných.

Subject-matter. Věc, skutková podstata. Předmět nebo látka předložená k projednání. Sporná věc. Právo, které jedna strana vymáhá na druhé, např. právo na rozvod, právo na vystěhování, právo na zaplacení dluhu, právo zabavit věc. Flower Hospital v. Hart, 178 Okl. 447, 62 P.2d 1248, 1252. Podstata žalobního důvodu a požadované nápravy. U svěřeneckých vztahů jde o *res* neboli svěřené věci. Restatement, Second, Trust § 2.

Subject matter jurisdiction. Věcná jurisdikce, příslušnost. Pravomoc soudu projednávat a rozsuzovat věci určité kategorie, do níž spadá i dotyčné řízení. Právo zabývat se předmětem žaloby. Standard Oil Co. v. Montecatini Edison S. p. A., D. C. Del., 342 F. Supp. 125, 129. *Viz také* Jurisdiction of the subject matter.

Subject to. Podléhající, podřízený, nižší. Upravený, řízený. Za podmínky, že. Odpovědný. Ručící. Homan v. Employers Reinsurance Corp., 345 Mo. 650, 136 S.W.2d 289, 302.

Sub judge. Před soudem, v probíhajícím soudním řízení, nerozhodnutý.

Sublata causa tollitur effectus. Když se odstraní příčina, zmizí i následek.

Sublata veneratione magistratum, res publica ruit. Když zmizí úcta k soudcům, republika se zhroutí.

Sublato fundamento cadit opus. Když se odstraní základ, spadne stavba.

Sublato principali, tollitur adjunctum. Když se odstraní hlavní, zmizí i vedlejší.

Sublease. Subleasing, podnájem. Další pronajmutí již pronajatého majetku. Pronájem, který skuteční nájemce půdy nebo budovy třetí straně, přičemž převádí stejná práva, jaká užívá sám, ovšem na kratší dobu než je jeho nájem, (na rozdíl od „assignment“ (postoupení), kde nájemce převádí na třetí stranu celou nevypršlou nájemní lhůtu). Transakce, při níž nájemce poskytuje menší rozsah práv v pronajatých prostorech, než jsou jeho vlastní práva nebo když si vyhradí budoucí práva. Ernst v. Conditt, 54 Tenn. App. 328, 390 S.W.2d 703, 707. *Viz také* Lease; Sandwich lease; Subtenant. Pronájem užívacího práva a práva držby, které nabyt nájemce na základě stávajícího leasingu. Jedn. obch. zák. § 2A-103(1)(w).

Subletting. *Viz také* Sublease.

Submerged lands. Zaplavené pozemky. Půda ležící pod vodou. Pozemky zaplavené přílivem moře. People v. Hecker, 179 Cal. App.2d 823, 4 Cal. Rptr. 334, 341.

Submergence. Zaplavení pozemků vodou. Michelsen v. Leskowitz, 269 App. Div. 693, 55 N.Y.S.2d 831, 838.

Submission. Podrobení se autoritě. Například občan se musí podřizovat zákonům a dítě svým rodičům. Podřízení se. Dohoda stran o tom, že sporné otázky odevzdají další straně a podřídí se jejímu rozhodnutí. District of Columbia v. Bailey, 171 U.S. 161, 18 S. Ct. 868, 872, 43 L. Ed. 118. *Viz také* Arbitration; Mediation.

Submission bond. Závazek podřízenosti. Závazek stran, že své sporné záležitosti předají arbitráži a současně se zavazují, že se podřídí rozhodnutí arbitra.

Submission to jury. Předání věci porotě k posouzení a vynesení verdiktu. *Viz* Jury instructions.

Submit. Podřídí se vůli jiného. Předložit k úvaze jiného. Předložit k rozhodnutí, např. advokát *předkládá* soudu návrh ke schválení. *Viz také* Submission.

Sub modo. Pod podmínkou, za podmínky určitého omezení, podléhající nějakému omezení nebo podmínce.

Submortgage. Subhypotéka. Když osoba, která drží zástavu na dluh, sama získá od třetí osoby půjčku a zastaví stejnou hypotéku jako záruku dluhu, skuteční to, čemu se říká „subhypotéka“.

Sub nomine. Jménem.

Subnotations. V kontinentálním právu odpovědi knižte na otázky, které mu byly položeny v souvislosti s nejasnou právní otázkou.

Subordinate. Podřízený, stojící na nižším stupni, zaujímající nižší postavení. Nižší v pořadí, pravomocech,

povinné účtě, důležitosti atd. Podřadný, patřící do nižšího řádu. Sekundární, druhořadý, méně důležitý.

Subordinated bonds or debentures. Podřízené obligace. Firemní úpis, který v případě zániku firmy poskytuje nižší nárok na její jmění ve srovnání s jinými obligacemi. Pohledávkám držitelů podřízených obligací lze vyhovět až po uspokojení pohledávek nadřazených věřitelů. Takové úpisy či obligace jsou obvykle podřízeny jen pohledávkám finančních institucí.

Subordinate debt. Podřízená pohledávka nebo dluh. Pohledávka, jejíž statut z ní činí podřízenou pohledávku ve srovnání s jinými pohledávkami.

Subordinate officer. Podřízený úředník. Úřední osoba, která plní povinnosti pod vedením příkaze nebo nadřízeného úředníka. Může jít rovněž o nezávislou úřední osobu, která se řídí jen ustanoveními zákona.

Subordination. Podřízenost. Úkon nebo postup, kterým se práva nebo nároky osoby klasifikují jako nižší, čili podřízené ve srovnání s jinými, např. práva vyplývající z druhé hypotéky jsou podřízena právům vyplývajícím z první hypotéky.

Subordination agreement. Dohoda o podřízenosti nároků. Subordinační dohoda. Dohoda, podle níž se osoba s přednostním retenčním právem na nemovitost, vzdává své přednosti ve prospěch jiné osoby, která má práva na stejnou nemovitost. Dohoda, v níž podřízená strana souhlasí s nižší prioritou svého nároku na nemovitost ve srovnání s nárokem, kterému se podřizuje.

Subordination clause. Subordinační klauzule. Ujednání v subordinační zástavní smlouvě, podle něhož si první retenční právo může podržet svou přednost v případě refinancování dluhu.

Suborn. Připravit, poskytnout nebo získat, zvláště tajně nebo pokoutním způsobem. United States v. Silverman, C.C.A. Pa., 106 F.2d 750, 751. V trestním právu svádět někoho ke křivě přísaze.

Subornation of perjury. Trestný čin svádění jiného ke křivě přísaze. Jenkins v. U.S., 500 A.2d 1019, 1021. 18 U.S.C.A. § 1622. *Viz také* Perjury.

Suborner. Kdo svádí nebo navádí jiného ke spáchání trestného činu, zvláště ke křivě přísaze.

Subpartner. *Viz* Partner.

Sub pede sigilli. Pod pečeti.

Subpoena. Pod hrozbou potrestání. Soudní obsílka. Příkaz dostavit se v určeném čase na určené místo a tam podat svědectví o určité záležitosti. Ve federálních trestních věcech jsou soudní obsílky upraveny Fed. prav. trest. říz. 17 (Fed. R. Crim. P.) a v občanskoprávních věcech Fed. prav. civ. říz. 45 (Fed. R. Civ. P.). *Viz také* Alias subpoena.

Subpoena ad testificandum. Lat. Předvolání k podání svědectví. Odborný termín pro obsílku. *Viz* Subpoena.

Subpoena duces tecum. Soudní proces, který vyvolává sporná strana, která vymáhá předložení určitých konkrétních dokladů nebo jiných důkazů, které jsou materiální a relevantní ke sporné záležitosti projednávané v soudním řízení, a které jsou v úschově nebo pod kontrolou obesané osoby nebo orgánu. People v. Grosunor, 108 Misc.2d 932, 439 N.Y.S.2d 243, 249. *Viz* Fed. prav. civ. říz. 45 a Fed. prav. trest. říz. 17.

Sub potestate. V moci jiného. Používalo se pro manželky, děti, otrocky a další osoby, které nejsou *sui juris*.

Subreptio. Lat. V římském právu zatajováním pravdy získat od krále majetek.

Subreption. Ve francouzském právu podvod spáchaný s úmyslem získat milost, titul nebo dar.

Subrogation. Subrogace. Nahrazení jedné osoby druhou, co se týká zákonné pohledávky, nároku či práva, takže nahrazovaná osoba postupuje svá práva ve vztahu k dluhu nebo pohledávce na jinou osobu. Gerken v. Davidson Grocery Co., 57 Idaho 670, 69 P.2d 122, 126. Subrogace označuje změnu v osobě věřitele a dlužníka, např. změnu v osobě věřitele, který svá práva vyplývající z pohledávky převede na třetí osobu, když tato věřiteli zaplatila dluh. Tato třetí osoba pak může vymáhat na dlužníkově stejná práva, jaká by mohl vymáhat věřitel, kdyby nedostal zaplacen. Subrogace se používá zejména v stavebních kontraktech, pojišťovacích smlouvách, zárukovém rukojemství a v právu o obchodovatelných cenných papírech. Pojišťovny, ručitelé a společnosti vydávající obligace mají obvykle právo zaujmout místo strany, které mají hradit škodu, a žalovat stranu, kterou by mohla žalovat oprávněná strana. Právo osoby, která splatila dluh za jinou osobu, na odškodnění ze strany dlužníka. Olin Corp. (Plastic Division) v. Workmen's Compensation Appeal Bd., 14 Pa. Cmwlth. 603, 324 A.2d 813, 816. Institut, který vznikl v ekvitem právu, aby bylo možno vynutit splnění povinnosti od toho, kdo měl původně platit. Jenks Hatcher, Inc. v. Elliot, 252 Or. 25, 448 P.2d 370, 373. Existuje dvojí subrogace — smluvní a zákonná. Smluvní subrogace je výslovná dohoda věřitele a třetí strany a zákonná vyplývá ze zákona (např. v případě rukojemství). Viz také Equitable subrogation; Legal subrogation.

Subrogee. Osoba, která nahrazuje, která přebírá práva jiného subrogací.

Subrogor. Osoba, která provádí subrogaci, tj. postupuje své místo jiné osobě.

Sub rosa. Tajemství, důvěrnost, věc, která není určena k zveřejnění.

Sub salvo et securo conductu. Pod zajištěním a bezpečným vedením. 1 Strange, 430. Formulace ze starého příkazu *habeas corpus*.

Subscribe. Doslova podepsat se pod něco. Připojit podpis na konec listiny. Rovněž upsat, tj. slíbit peníze či jiný ekvivalent nebo zavázat se k nákupu akcií korporace. Viz také Attest; Subscriber; Subscription.

Subscribed capital. Upsaný kapitál. Celková částka akcií nebo kapitálu, na niž byly uzavřeny smlouvy o nákupu nebo o úpisu.

Subscribed stock. Upsané akcie. Účet kmenových akcií akcionáře, na němž se objevuje příslibená kapitálová částka. Upsání je právně závazná smlouva, po níž se v účetních knihách provede zápis o zatížení debetní strany (pohledávek) a na kreditní stranu se připiše částka upsaného kapitálu. Viz také Subscriber; Subscription.

Subscriber. Podepsaný, níže podepsaný. Osoba, která se podepíše pod nějakou listinu, ať již za účelem potvrzení její platnosti nebo jako výraz toho, že přijímá její podmínky, nebo jako výraz toho, že přijímá závazek, který listina obsahuje. Rovněž upisovatel akcií korporace. Osoba, která se zavázala nakoupit od korporace

akcie při jejich první emisi. Novelizovaný Modelový zákoník o akciových společnostech, § 1.40. Osoba, která slíbí nakoupit od korporace cenné papíry (akcie nebo obligace).

Subscribing witness. Svědek, který potvrzuje pravost podpisu tím, že k listině připojí svůj podpis. Osoba, která je svědkem podepsání písemnosti, nebo která slyší ústní dohodu a na požádání jedné ze stran připojí k dohodě své jméno jako svědek. Viz Attestation.

Subscriptio. Lat. V římském právu podpis, subskripce. Napsání jména na konec listiny jako akt atestace nebo ratifikace.

Subscription. Napsání jména (vlastního) pod nějakou listinu, ať již za účelem potvrzení její platnosti nebo jako výraz toho, že podpisující přijímá její podmínky, nebo jako výraz toho, že přijímá závazek, který listina obsahuje. Upsání. Písemná smlouva, v níž se osoba zaváže zaplatit kmenové akcie korporace. Rovněž předplatné, jako příslib přispět určitou částkou na nějaký účel, a to buď nenávratně (pro charitativní účely), nebo za protihodnotu ve formě např. časopisu, knih, novin a pod. Viz také Subscribed stock; Subscriber.

Subscription contract. Smlouva o úpisu. Obecně jakákoliv smlouva, kterou se jedna strana zaváže něco nakoupit. Konkrétně smlouva o nákupu cenných papírů. Viz Subscription.

Subscription list. Seznam předplatitelů, nebo seznam osob, které se vzájemně k něčemu zaváží.

Subscription rights. Upisovací práva. Práva stávajících akcionářů na zakoupení dalších akcií, obvykle za nižší než tržní cenu, a to úměrně jejich podílu na stávajícím kmenovém kapitálu. Rovněž certifikát potvrzující tato práva. Viz také Stock (Stock rights).

Subsellia. Lat. V římském právu lavice pro *judices* a nižší soudce. *Tribunal* nebo *praetor* seděli výše.

Subsequens matrimonium tollit peccatum praecedens. Následné uzavření manželství (stran) odstraňuje předcházející vinu, tj. nezákonný styk v minulosti a legitimizuje potomstvo. Zásada římského práva.

Subsequent. Následný, následující, pozdější.

Subsequent condition. Následná podmínka. Viz Condition.

Subservant. V právu o zastupitelství jednatel (zmocněnec) jiného jednatele (zmocněnce). První zmocněnec je vlastně zmocnitelem druhého zmocněnce. Viz také Subagent.

Subsidiary. Subsidiární, podružný. Pojem se ovšem často používá pro „subsidiary corporation“ (dceřiná společnost), tj. společnost, kterou spravuje a vlastní mateřská (parent) společnost. Viz Subsidiary corporation.

Subsidiary corporation. Dceřiná společnost. Společnost, v níž nejméně nadpoloviční většinu akcií vlastní a tudíž ji kontroluje jiná (mateřská) společnost. Říká se tak společnosti, jejíž nadpoloviční většina hlasujících akcií je ve vlastnictví jiné společnosti.

Subsidy. Dotace, podpora, subvence. Peněžité dar vlády nějakému podniku, na němž se vláda chce podílet, nebo který je shledán za hodný dotace z hlediska vládních cílů, protože daný podnik slouží ke prospěchu veřejnosti.

Sub silentio. Mlčky. Předání věci *sub silentio* může být důkazem souhlasu.

Subsistence. Podpora na živobytí. Viz Necessaries; Support.

Sub spe reconciliationis. V naději na usmíření (urovnání).

Substance. Podstata, jako opak formy. To, co je podstatné.

Substance vs. form concept. Podstata versus forma. Postup, který se při zdaňování používá k zjištění toho, co se skutečně stalo.

Substantial. Podstatný, důležitý, závažný, reálný. Hmotný, hmatatelný. Věcný, nikoli zdánlivý, imaginární či iluzorní. Pádny, přesvědčivý, pravdivý. Seglem v. Skelly Oil Co., 145 Kan. 216, 65 P.2d 553, 554. To, co má nějakou hodnotu, nikoli to, co je pouze formální. In re Krause's Estate, 173 Wash. 1, 21 P.2d 268. Synonymem je „material“ (materiální jako opak formálního). Lewandoski v. Finkel, 129 Conn. 526, 29 A.2d 762, 764.

Substantial capacity test. Zkouška skutečné způsobilosti. Tento pojem se používá v definici právní způsobilosti, kterou navrhuje Modelový trestní zákoník (Model Penal Code § 4.01). Znamená, že osoba neodpovídá za své trestné jednání, jestliže v době, kdy se ho dopustila, nebyla v důsledku duševní nemoci nebo poruchy způsobilá hodnotit trestnost (nezákonnost) svého jednání nebo přizpůsobit své jednání zákonným požadavkům. Viz také Insanity.

Substantial compliance rule. Pravidlo podstatného splnění. Splnění podstatných požadavků smlouvy nebo zákona. Wentworth v. Medellin, Tex. Civ. App., 529 S.W.2d 125, 128. V životním pojišťovníctví to znamená, že pojištěnec udělal v podstatě všechno, co se od něj na základě pojistné smlouvy žádalo ke změně obmyšlené osoby, a k účinnosti změny již chybí jen pouhý administrativní úkon zaměstnanců pojišťovny nebo jednatele pojišťovny. Inter-Southern Life Ins. Co., v. Cochran, 259 Ky. 677, 83 S.W.2d 11, 14. Viz Substantial performance doctrine.

Substantial damages. Viz Damages.

Substantial equivalent of patented device. Substanciální ekvivalent patentovaného vynálezu. Stejný jako samotná věc. Když dvě zařízení dělají stejnou práci v podstatě stejným způsobem a dosahují v podstatě stejných výsledků, jsou ekvivalentní, ač se liší názvem, formou nebo tvarem. Bedell v. Dictograph Products Co., 251 App. Div. 243, 296 N.Y.S. 25, 32; Freeman v. Altwater, C.C.A. Mo., 66 F.2d 506, 511.

Substantial evidence rule. Zásada přesvědčivého důkazu. Důkaz, který by rozumný člověk mohl přijmout jako zdůvodnění závěru. Jde o takovou kvalitu důkazů, které soud vyžaduje k potvrzení rozhodnutí správního orgánu. Odvolací soudy podle této zásady odloží účinnost rozhodnutí správního orgánu, pokud ze šetření všech protokolů nezjistí, že rozhodnutí se zakládá na přesvědčivých důkazech. Marshall v. Consumers Power Co., 65 Mich. App. 237, 237 N.W.2d 266, 280. Přesvědčivý důkaz obsahuje něco důležitého a relevantního, co by mohlo tvořit věcný základ skutkové podstaty, na jejímž základě lze vyřešit věc. State v. Green, 218 Kan. 438, 544 P.2d 356, 362. Důkaz, který by logicky uvažující rozum mohl přijmout jako zdůvodnění určitého závěru, který obsahuje více než pouhý náznak či

stopu důkazů, ovšem nemusí představovat převahu důkazů. Marker v. Finch, D. C. Del., 322 F. Supp. 905, 910. Při posuzování dostatečnosti důkazů v trestní věci znamená „přesvědčivý důkaz“ takový důkaz, v němž vyšetřující soudce může najít vztah mezi tímto důkazem a spornou otázkou. Kansas City v. Stamper, Mo. App., 528 S.W.2d 767, 768. Zásada přesvědčivých důkazů se ve správním řízení aplikuje tak, že za postačující a kvalifikovaný se považuje každý důkaz, bez ohledu na jeho původ a povahu, jestliže by ho rozumně uvažující člověk mohl akceptovat jako přiměřeně zdůvodňující nějaký závěr. Jinými slovy, příslušnost a dostatečnost důkazů v rozhodovacím řízení správních orgánů závisí na jejich logické přesvědčivosti pro rozumně uvažujícího člověka, který tyto důkazy použije k podpoře nějakého svého závěru. Přesvědčivý důkaz je silnější než pouhý náznak důkazu. Je to takový důkaz, který by zdravý rozum mohl akceptovat jako přiměřený pro zdůvodnění nějakého závěru. Chrysler Corp. v. U.S. Environmental Protection Agency, C. A., 631 F.2d 865, 890, 203 U.S. App. D. C. 283. Viz také Whole record test.

Substantial justice. Hmotná spravedlnost. Spravedlnost prováděná podle zásad hmotného práva, která nebere v úvahu procesní omyly. Interstate Bankers Corporation v. Kennedy, D. C. Mun. App., 33 A.2d 165, 166.

Substantially. V podstatě, podstatně, materiálně. Asi, kolem. Gilmore v. Red Top Cab Co. of Washington, 171 Wash. 346, 17 P.2d 886, 887.

Substantially justified. Věcně oprávněný. Zkouška, zda je stanovisko státu v procesu „věcně oprávněné“ ve smyslu Zákona o rovném přístupu ke spravedlnosti, který upravuje platbu právnických palmáre (28 U.S.C.A. § 2412(d)(1)(A)). Od státu se požaduje logické zdůvodnění jejího právního a faktického stanoviska. Russel v. National Mediation Bd., C. A. Tex., 775 F.2d 1284, 1289. Po novele tohoto zákona z r. 1985, jejímž smyslem bylo zavést povinnost státu prokázat „věcnou oprávněnost“ svého stanoviska, aby se vyhnul placení právnických palmáre odpůrci v prohraném sporu, musí stát dokázat nejen to, že jeho stanovisko bylo minimálně oprávněné, nýbrž zjevně oprávněné, zdůvodnitelné právně i věcně, a současně opodstatněné, ač ne nezbytně správné. U.S. v. 1,378.65 Acres of Land, More or Less, Situate in Vernon County, State of Mo., C. A. Mo., 794 F.2d 1313, 1317. Viz Equal Access to Justice Act.

Substantial performance doctrine. Doktrína podstatného plnění. Doktrína, která se uplatňuje v komerčním právu, a která uznává, že plnění, které ne úplně přesně vyhovělo podmínkám smlouvy (mírná odchylka) se považuje za splnění závazku, až na škody, které vyplnou z odchylky od příslibeného plnění. Široce se uplatňuje zejména u stavebních smluv a jejím záměrem je zabránit neoprávněnému obohacování. Říká, že když byla uzavřena smlouva, v níž mají plnit obě strany, a jedno plnění má nastat dříve, opravňuje podstatné plnění (nikoli striktní, přesné a doslovné plnění) první stranu k náhradě. Della Ratta, Inc. v. American Better Community Developers, Inc., 38 Md. App. 119, 380 A.2d 627, 637. Podstatné plnění smlouvy prokáže plnění strana čestným úsilím v dobré víře o splnění svých smluvních závazků, jestliže má druhá strana z tohoto plnění prospěch. Neprokáže-li se kterýkoli z těchto prvků, nejde o podstatné plnění a strana nemá právo na náhradu. Alliance Tractor & Implement Co. v. Lukens Tool & Die Co., 194 Neb. 473, 233 N.W.2d 299, 301.

Substantiate. Dokázat, doložit pravdu pravdivými a relevantními důkazy. *Graves v. School Committee of Wellesley*, 299 Mass. 80, 12 N.E.2d 176, 179.

Substantive. Podstatný, skutečný, reálný. *Stewart-Warner Corporation v. Le Vally*, D. C. Ill., 15 F. Supp. 571, 576.

Substantive due process. Hmotný zákonný postup. Doktrína o tom, že klauzule o zákonném postupu z 5. a 14. Dodatku k Ústavě USA vyžaduje spravedlivou legislativu z hlediska obsahového i z hlediska jejího uplatňování. Široce lze tento pojem definovat jako ústavní záruku, že nikdo nesmí být svévolně zbaven života, svobody nebo majetku. Podstatou hmotného zákonného postupu je ochrana před svévolnými a neoprávněnými žalobami. *Jeffries v. Turkey Run Consolidated School Dist.*, C. A. Ind., 492 F.2d 1, 3. *Viz* Due process of law.

Substantive evidence. Hmotný důkaz. Důkaz předložený s cílem dokázat spornou skutečnost, nikoli důkaz předložený s cílem zpochybnit důvěryhodnost svědka nebo podpořit jeho svědectví. *Viz také* Substantial evidence rule.

Substantive felony. Samostatný zločin. Zločin, který nezávisí na odsouzení jiné osoby za jiný trestný čin.

Substantive law. Hmotné právo. Ta část práva, která tvoří, definuje a upravuje práva a povinnosti stran, nikoli procedurální, formální právo nebo právo remedury, které předepisuje způsoby, jak lze vynutit práva nebo získat nápravu při jejich porušení. *Allen v. Fisher*, 574 P.2d 1314, 1315. Do hmotného práva patří smluvní právo, trestní právo, přestupkové právo, dědické právo atd., nikoli procesní právo (žalobní právo, důkazní právo, jurisdikční právo atd.). *Srovnej* Adjective law; Procedural law.

Substantive offense. Nezávislý trestný čin. Provinění, které je dokonáno samo o sobě a není závislé na jiném trestném činu. *U.S. v. Martinez-Gonzales*, D. C. Cal., 89 F. Supp. 62, 64.

Substantive rights. Hmotná práva. Právo na rovné užívání základních práv, privilegií a imunit, nikoli procesní práva.

Substitute. n. Náhradník, zástupce. Ten, kdo je v postavení jiného. Rovněž náhradník jako osoba, kterou si najme člověk povoláný do vojenské služby, aby sloužila za něj.

Substitute. Nahrazovat. Vyměnit. *Toledo Edison Co. v. McMaken*, C.C.A. Ohio, 103 F.2d 72, 75.

Substituted basis. Náhradní základ. V kontextu zdaňování jde o daňový základ aktiva, který se určuje podle vztahu k základu v držbě převoditele či dárce nebo podle vztahu k jinému majetku v držbě osoby, u níž se má stanovit daňový základ. Daňový zákoník (I.R.C.) § 1016(b).

Substitute defendant. Osoba, která zaujme místo jiné žalované strany ve stejném sporu, nikoli osoba, která je žalována ze zcela jiného důvodu. *McCann v. Bentley Stores Corp.*, D. C. Mo., 34 F. Supp. 231, 233. *Viz* Substitution of parties.

Substituted executor. Náhradní vykonavatel. Osoba jmenovaná k tomu, aby jednala místo jiného vykonavatele, který např. odmítne tuto funkci.

Substituted service. Náhradní doručení. Doručení soudní obsílky obviněnému způsobem, který povoluje

zákon nebo soudní nařízení, nikoli však osobní doručení v rámci dané jurisdikce. Jde o doručení opublikováním v tisku, poštovní zásilkou na poslední známou adresu nebo osobním doručením v jiném státě. *Viz* Fed. prav. civ. řiz. 4 (Fed. R. Civ. P.). *Viz také* Service.

Substitute father. Náhradní otec. Muž, který žije s matkou dítěte, aniž si ji vzal. *King v. Smith*, 392 U.S. 309, 88 S. Ct. 2128, 20 L. Ed.2d 1118.

Substitutio haeredis. Lat. Nahrazování dědiců. V římském právu mohl zůstavitel po jmenování institučního dědice (*haeres institutus*) jmenovat i náhradního dědice (*haeres substitutus*), který dědil v případě, že nastala nějaká událost. V případě, kdy touto událostí bylo odmítnutí institučního dědice akceptovat dědictví, substituci se říkalo *substitutio vulgaris* (obecná), ale když bylo touto událostí úmrtí dítěte (*pupillus*), které akceptovalo dědictví, ale nedosáhlo dospělosti (14 let u chlapců a 12 let u děvčat) šlo o *substitutio pupillar*.

Substitution. Substituce, náhrada. Nahrazení jedné věci jinou, nebo nahrazení součástek. *Viz* Subrogation. V římském právu postavení jedné osoby na místo druhé. Konkrétně úkon zůstavitele, kterým jmenuje druhého dědice neboli legatáře, který převezme dědictví, nechce-li či nemůže-li tak učinit původní dědic.

Substitutional or substitutionary. Když poslední vůle obsahuje odkaz majetku skupině osob s výhradou, že v případě úmrtí jednoho člena této skupiny přejde jeho podíl na jeho potomky (má-li nějaké), říká se takovému odkazu substituční. Odkaz potokům A., které budou naživu v čase smrti zůstavitele, s tím, že tyto potomci zdědí podíl, který by převzali jejich rodiče, kdyby nezemřeli před zůstavitelem.

Substitutionary evidence. Náhradní důkaz. Náhradní důkaz je přípustný jako náhrada za původní neboli primární důkaz, např. když je svědkovi dovoleno svědčit o obsahu ztraceného dokumentu. *Viz také* Secondary evidence.

Substitutionary executor. *Viz* Executor (-trix).

Substitution of judgment doctrine. Doktrína substituce rozsudku. Tato doktrína umožňuje soudu schválit, (po předložení žádosti o prohlášení opatrovníka za nezpůsobilého), majetkový plán zaměřený na daňové úlevy. Jednotný dědický zákoník (Uniform Probate Code), § 5-408. *Strange v. Powers*, 358 Mass. 126, 260 N.E.2d 704.

Substitution of parties. Substituce stran. V procesu jde o nahrazení jedné sporné strany jinou osobou z důvodu úmrtí, nezpůsobilosti, převodu práv, nebo v případě veřejného činitele, který je stranou soudního sporu, když odejde z funkce. Fed. prav. civ. řiz. 17(a), 25 Fed. R. Civ. P.). *Viz také* Real party in interest; Revival of action.

Substraction. Ve francouzském právu podvodné přivlastnění si jakéhokoli majetku, konkrétně však dědictví dědice.

Sub suo periculo. Na vlastní nebezpečí.

Subtenant. Podnájemník. Ten, kdo pronajme pronajmatou nemovitost nebo její část na dobu kratší než je jeho původní pronájem. *Peak v. Gaddy*, 152 Okl. 138, 3 P.2d 1042, 1043. *Viz* Sublease.

Subterfuge. Útočiště jako úkryt. *Los Angeles Fisheries v. Crook*, C.C.A. Cal., 47 F.2d 1031, 1035. *Viz také* Artifice.

Subterranean waters. Podzemní voda. *Viz* Water.

Subtraction. Odepření, odmítnutí. Trestný čin spočívající v odepření práv oprávněné osobě. Existuje celá řada jeho definic, z nichž hlavní jsou: 1) Odepření možnosti žalovat a odepření služebností, což je druhem škody způsobené na nemovitém majetku osoby, které se skládá z odepření slibu věrnosti lennímu pánovi, soudní žaloby, renty nebo lenních služebností. 2) Odmítnutí desátků znamená neplacení desátků farářů nebo vikářů, který má na ně nárok, což je žalovatelné u církevních soudů. 3) Odepření manželských práv je odepření těch práv manžela nebo manželky, která jim přísluší podle zákona 4) Odepření dědictví je odmítnutí vydání neboli zadržování dědictví vykonavatelem. 5) Odepření církevních poplatků spočívá v anglickém právu v odmítnutí zaplatit částku, která byla každému farníkovi vyměřena na nezbytné opravy kostela.

Subtraction of conjugal rights. Odepření manželských práv. Jednání manžela nebo manželky, který(á) nežije se svým partnerem, aniž by k tomu měl(a) legitimní důvod. 3 Bl. Comm. 94. *Viz také* Subtraction.

Suburbani. Lat. Ve starém anglickém právu sedláci, rolníci.

Subversion. Podvracení. Proces nebo akt svrhávání či ničení. Používá se v souvislosti s činností namířenou na svržení vlády nebo existující státní moci. *Viz* Subversive activities.

Subversive activities. Podvratná činnost. Jednání zaměřené na svržení státní moci, včetně zrady, pobuřování a sabotáže, což jsou federální zločiny. 18 U.S.C.A. § 2381 a násl.; 50 U.S.C.A. § 781 a násl.; *Viz* Espionage; Smith Act.

Successful party. Úspěšná strana. Pro účely pravidla, které umožňuje úspěšné straně kompenzaci nákladů, je úspěšnou stranou ta strana, která před příslušným soudem obhájí své občanskoprávní nároky. *Zoning Bd. of Adjustment of City of Lubbock v. Graham & Associates, Inc.*, Tex. App. 7 Dist., 664 S.W.2d 430, 437. *Viz také* Prevailing party.

Successio. Lat. Sukcese. V římském právu následovat koho, nastoupit po úmrtí někoho, stát se vlastníkem majetku, který patřil zemřelému v době jeho smrti. Docházelo k ní jednak z titulu výslovného jmenování v poslední vůli (*ex testamento*) nebo ze zákona, jestliže závět' neexistuje (*ab intestato*).

Succession. Sukcese, posloupnost. Převedení vlastnictví podle dědického práva. Akt nebo právo na legitimní či oficiální uvedení do úřadů nebo funkce předchůdce. Rovněž právní nebo faktická posloupnost. V kontextu nemovitostí se tímto termínem označují osoby, které nabývají ze závěti a vylučuje ty osoby, které nabývají písemným převodem, darem, nákupem nebo jiným kontraktem. *Olsen Bros. v. Miller*, Tex. Civ. App., 108 S.W.2d 856, 857. Třebaže zákon definuje „sukcesi“ jako nabytí vlastnického titulu k majetku toho, kdo zemře, aniž by se svým majetkem naložil v závěti, často se toto slovo používá v širším významu, který zahrnuje nabytí práv po smrti jiného. In re *Russell's Estate*, 17 C.A.3d 758, 95 Cal. Rptr. 88, 95. Právo, na jehož základě může skupina osob, jako následníků po jiné skupině osob, nabytí movitý i nemovitý majetek korporace. Věčná sukcese je charakteristickou črtou korporace. *Viz* Perpetual. *Viz také* Descent; Devise; Inheritance; Intestate; Successor; Testamentary.

Občanské právo a Louisiana

Sukcese je přechod práv, majetku, závazků a dluhů zemřelé osoby na její dědice. *Právo*, na jehož základě může dědic nabytí majetek zůstavitele. Právo dědice nastoupit na místo zemřelého, pokud jde o držbu, užívání, kontrolu a spravování a vyrovnání majetku, práv, závazků, dluhů atd. *Dědictví* zemřelé osoby, kterou římské právo v jistých ohledech (inkaso závazků a placení dluhů) považovalo za právnickou osobu, s veškerým majetkem v jejím vlastnictví, s pohledávkami, dluhy a závazky. Převedení práv a závazků zemřelého na jeho dědice, jakož i pozůstalost, práva a dluhy, které osoba po sobě zanechá, bez ohledu na to, zda majetek převyšuje dluhy nebo naopak a bez ohledu na to, zda zanechal pouze dluhy a žádný majetek. Sukcese zahrnuje nejen pohledávky a závazky zemřelého tak jak existují v době jeho smrti, ale i všechno, co naběhlo k těmto pohledávkám a závazkům od zahájení sukcese, jakož i nové dluhy. Převzetí majetku po zemřelém, který nezanechal poslední vůli.

Obecně

Artificial succession. Umělá sukcese. Zákon předpokládá takový atribut korporace, podle něhož korporace zůstává, i když se její zakládající členové či akcionáři mění.

Hereditary succession. Zděděná sukcese. Dědický nápad neboli právní titul dědice v common law. Vlastnický nárok, který opravňuje k dědictví tu osobu, která prokáže, že je legitimním dědicem.

Intestate succession. Sukcese bez závěti. Dědická posloupnost ze zákona na majetek a dědictví předka, jestliže tento po sobě nezanechal závět', nebo jehož závět' byla zrušena. *Viz také* Descent; Devise; Inheritance; Intestate.

Irregular succession. Mimořádná sukcese. Dědická posloupnost stanovená zákonem ve prospěch jistých osob a v neprospěch zákonných dědiců nebo dědiců ze závěti.

Legal succession. Sukcese ze zákona. Následnictví stanovené zákonem ve prospěch nejbližších příbuzných zemřelé osoby. *Viz* Descent.

Natural succession. Přirozená sukcese. Dědický nápad mezi fyzickými osobami, např. mezi předkem a potomkem po smrti předka.

Testamentary succession. Testamentární sukcese. V občanském právu jde o následnictví, které vyplývá ze stanovení dědice v testamentu sepsaném v zákonem předepsané formě. *Viz* Testamentary.

Testate succession. Převedení majetku na jiného závěti.

Vacant succession. Dědictví bez dědiců. Nastává, když si na dědictví nečiní nikdo nárok, nebo když dědici nejsou známi, nebo když všichni známi dědici pozůstalost odmítnou. Obč. zák. Louisiany čl. 1095. *Simmons v. Saul*, 138 U.S. 439, 11 S. Ct. 369, 34 L. Ed. 1054.

Succession duty or tax. Dědická daň. Daň vyměřená na bezplatné nabytí majetku po smrti některé osoby. *Wachovia Bank & Trust Co. v. Maxwell*, 221 N.C. 528, 20 S.E.2d 840, 842. Daň uvalená na právo převzít majetek po zemřelé osobě. *Viz* Inheritance tax.

Successive. Postupný, jdoucí po sobě. In re *Buchholtz*, Cust. & Pat. App., 54 F.2d 965, 966.

Successor. Následník, nástupce. Ten, kdo zaujme místo jiného. *Wawak Co. v. Kaiser, C.C.A. Ill., 90 F.2d 694, 697.* Ten, kdo je zvolen nebo jmenován do úřadu po uplynutí funkčního období jeho předchůdce v úřadu. V kontextu korporací se tímto termínem označuje nástupnická korporace, která získá práva a závazky první korporace sloučením, fúzí či jinou cestou právní sukcese.

Singular successor. Singulární sukcesor. Termín z římského práva, který označuje osobu, která nastupuje do jednotlivého práva bývalého vlastníka (například nákupem jedné části majetku), na rozdíl od *univerzálního sukcesora*, který nastupuje do všech práv bývalého vlastníka, např. v případě zbankrotovaného majetku nebo majetku zanechaného bez závěti.

Successor in interest. Osoba, která nastupuje po jiné osobě do vlastnictví majetku. Taková strana si musí ponechat všechna práva, jaká měl původní vlastník a jedinou změnou musí být pouze změna formy, nikoli podstaty. Nabyvatel práv při převodu (transferee) není „successor in interest“. U korporací se tímto termínem obvykle označuje statutární sukcese, když například korporace změnila název, ale ponechá si stejný majetek. *City of New York v. Turnpike Development Corp., 36 Misc.2d 704, 233 N.Y.S.2d 887, 890.*

Successors. Následníci. Osoby (nikoli však věřitelé), kteří mají nárok na majetek zemřelého ze závěti nebo z dědického zákona. Jedn. dědický zák. (Uniform Probate Code), § 1–201(42).

Successor trustee. Správce svěřeneckého majetku, který nastoupí po předcházejícím správci a má všechny jeho pravomoci. Trusty obvykle počítají se jmenováním nástupců.

Succinct. Stručný, pregnantní, přesný.

Succurritur minori; facilis est lapsus juventutis. Nedospělým je třeba pomáhat; mládež se snadno zmýlí.

Such. Takový. Stejný, identický. Podobný. „Such“ je popisný a relativní pojem, který se vztahuje na poslední uvedený předmět, který již byl precizován slovy, které není třeba opakovat.

Sudden. Náhlý, nenadálý, neočekávaný, nepředvídaný. *Hagaman v. Manley, 141 Kan. 647, 42 P.2d 946, 949.*

Sudden emergency doctrine. Doktrína nenadálé mimořádné situace. Když se osoba ocitne v neočekávané mimořádné situaci, do níž se nedostala vlastní nedbalostí či nedostatkem péče, má právo udělat to, co je podle jejího názoru potřebné udělat k tomu, aby předešla zranění, pokud jedná přiměřeně opatrně, jako by jednála za podobných okolností kterákoli jiná osoba, a jestliže tak jedná, nebude se mít za to, že jednála nedbale, i když může později vyjít najevo, že jiné jednání by bylo bezpečnější. *Swann v. Huttig Sash & Door Co., C. A. Tex., 436 F.2d 60, 62.* Podle této doktríny nemá osoba vystavená náhlému nebezpečí, do něhož se nedostala vlastní nedbalostí, stejnou povinnost péče a opatrnosti, jakou má osoba, která má čas přemýšlet. *Dadds v. Pennsylvania R. Co., Del., 251 A.2d 559, 560.* Viz také *Emergency doctrine; Sudden peril rule.*

Sudden heat of passion. Náhlé vzplanutí hněvu. V definici zabití podle common law znamená toto slovní spojení náhlý výbuch vzteku či zuřivosti v důsledku bezprostřední provokace. Znamená to, že k provokaci musí dojít v čase zabití, že vztek není výsledkem provo-

kace z minulosti, a že čin musí být v přímé příčinné souvislosti s hněvem vyvolaným provokací v čase vraždy. Viz také *Heat of passion.*

Sudden or violent injury. Nenadálé zranění. Zranění, k němuž dojde neočekávaně, nikoli přirozeně a nikoli v rámci přirozeného běhu události.

Sudden peril rule. Pravidlo náhlého nebezpečí. Podle této zásady osoba, která se proviní primární nedbalostí, není trestně odpovědná v případě náhlého nebezpečí, které způsobila nedbalost protistrany, jestliže tato osoba přiměřeně pochopila nebezpečí a jestliže se nebezpečí objevilo tak náhle, že neměla čas na úvahy. *White v. Munson, Tex. Civ. App., 162 S.W.2d 429, 432.* Tohoto pravidla se však nemůže dovolávat osoba, která způsobila mimořádnou událost, nebo která nevyvinula povinnou péči k jejímu odvrácení. *McClelland v. Interstate Transit Lines, 142 Neb. 439, 6 N.W.2d 384, 391.* Viz také *Sudden emergency doctrine.*

Sudder. V hindském právu nejlepší. Nádroví před budovou. První ministr. Prezidentský úřad. *Mofussil* je ministr vnitra.

Sue. Podat žalobu, zažalovat. Zahájit soudní řízení o nápravu nějakého práva, podat žalobu a sledovat ji až do rozhodnutí. Získat soudní cestou. *Lervold v. Republic Mut. Fire Ins. Co., 142 Kan. 43, 45 P.2d 839, 843.* Pojem zahrnuje i řízení zahájené oznámením soudního nálezu. *Commonwealth ex rel. Bradford County v. Lynch, 146 Pa. Super. 469, 23 A.2d 77, 78.* Viz rovněž *Suit.*

Sue out. Vysoudit. Žádat u soudu a uspět. Správně se tento termín vztahuje jen na vydání soudního příkazu při prvním podání, ale hovorově se používá i pro jiné instrumenty než jsou soudní příkazy.

Suerte. Ve španělském právu malý pozemek. Zvláště parcela ve městě, jako je zahrada, vinice nebo sad. Stavebním parcelám se ve městech říká „solares“.

Suffer. Dovolit, nechat, umožnit. *Osborne v. Winter, 133 Cal. App. 664, 24 P.2d 892.* Zahrnuje i znalost toho, co je třeba dělat se souhlasem. *First Nat. Bank & Trust Co. of Port Chester v. New York Title Ins. Co., 171 Misc. 854, 12 N.Y.S.2d 703, 709.* Strpět čin nebo podmínku znamená souhlasit s nimi, schválit je, dovolit je, nikoli bránit jim. Zahrnuje znalost, vůli a odpovědnou kontrolu neboli schopnost předcházet. *Wilson v. Nelson, 183 U.S. 191, 22 S. Ct. 74, 46 L. Ed. 147.* Rovněž trpět, snášet bolest, vystát, zkusit, snést, vydržet fyzickou nebo duševní bolest. V hovorové řeči se tímto termínem označuje vědomá bolest. *New York Life Ins. Co. v. Calhoun, C.C.A. Mo., 97 F.2d 896, 898.*

Sufferance. Tolerance, negativní povolení nezakazováním, tichý souhlas, strpění, svolení vyplývající ze zanedbání nebo opomenutí vynutit opačné právo.

Sufferance wharves. Ve starém anglickém právu celní prostor v přístavu, molo, na které se vykládalo zboží před proclením.

Sufferentia pacis. Lat. Souhlas s příměřím nebo mírem.

Suffering a recovery. Ve starém anglickém právu poskytlá takovou náhradu strana, která chtěla převést pozemek na stranu (žadatel, nárokovatel), která podala fiktivní žalobu proti první straně a umožnila žadateli získat rozsudek ve věci dotyčného pozemku v její prospěch. Takovému jednání prodávajícího nebo převoditele, který tímto způsobem pomohl či umožnil žadateli

získat rozsudek proti sobě, se tehdy odborně říkalo „to suffer a recovery“.

Sufficiency of evidence. Dostatečnost důkazů. Tento pojem se vztahuje na zkoušku, kterou předepisuje norma, která říká, že velká porota by měla dospět k obvinění, jestliže všechny důkazy brány dohromady, pokud nebyly vyvráceny či vysvětleny, zdůvodní odsuzující rozsudek soudce. *State v. Parks, Alaska, 437 P.2d 642, 644.* Až na případ zjevného omylu nesmí odvolací soud vydat přímý verdikt nebo rozsudek, jestliže u procesu nebyl podán příslušný návrh, tj. nesmí zkoumat dostatečnost důkazů a vydat konečný rozsudek ve prospěch strany, která takový návrh nepodala. „Dostatečnost“ je v tomto případě odborným termínem ve smyslu zákonné normy, podle níž se zjišťuje, zda věc může jít před porotu nebo zda jsou důkazy z právního hlediska dostatečné k tomu, aby zdůvodnily verdikt poroty z právního hlediska. *Urti v. Transport Commercial Corp., C. A. La., 479 F.2d 766, 769.* Viz také *Burden of proof; Substantial evidence rule; Sufficient evidence. Srovnej Insufficiency of evidence to support verdict.*

Sufficient. Dostatečný, postačující, adekvátní, vhodný k předkládanému účelu, potřebný k dosažení nějakého cíle. V takové kvalitě, kvantitě, síle či hodnotě, která poslouží danému účelu či potřebě. *Nissen v. Miller, 44 N.M. 487, 105 P.2d 324, 326.* Viz *Consideration.*

Sufficient cause. Dostatečný důvod. Důvod, který postačuje k vznesení obvinění, čili přiměřený a pravděpodobný důvod. Nebo takové skutečnosti, které by průměrně opatrnou osobu přivedly k silnému podezření o vině obviněného. *People v. Upton, 257 Cal. App.2d 677, 65 Cal. Rptr. 103, 109.* Viz také *Probable cause.*

Sufficient evidence. Dostatečný důkaz. Přiměřené důkazy, jejichž povaha, váha nebo kvantita právně zdůvodní soudní nebo úřední opatření. Podle okolností se může jednat o důkazy „prima facie“ nebo o uspokojivé důkazy. Dostatečné důkazy jsou takové, které postačují k danému účelu, tj. tolik důkazů, kolik uspokojí nepodjatou mysl mimo přiměřenou pochybnost. Tento termín není synonymem „conclusive“ (přesvědčivý), ale lze ho použít místo termínu „weight of evidence“ (váha nebo síla důkazů). Viz také *Burden of proof; Evidence; Satisfactory evidence; Substantial evidence rule; Sufficiency of evidence.*

Suffocate. Udušit. Usmrtit zastavením dýchání, např. uškrcením nebo zadušením.

Suffragan. Sufragán. Biskup podřízený arcibiskupovi, světicí biskup. V minulosti byli sufragáni jmenováni na místa nepřítomných církevních osob na misích a velvyslancích. Byli vysvěceni stejně jako jiní biskupové, a aby se odlišili od ostatních biskupů, říkalo se jim „*cho-repiscopi*“. V poslední době se tato církevní funkce po dlouhé době znovu obnovila jako „pomocná funkce u arcibiskupa“. Sufragán je titulární biskup, který pomáhá biskupovi diecéze ve výkonu jeho duchovních funkcí. Nebo rozhoduje místo arcibiskupa o otázkách, které mu arcibiskup svěřil.

Suffrage. Hlas, hlasování, hlasovací právo. *Universal suffrage* – všeobecné hlasovací právo. Hlasovací právo je právo člověka hlasovat za koho chce. *Waterbury Homeowners Ass'n v. City of Waterbury, 28 Conn. Sup. 295 A.2d 650, 654.* Viz *Nineteenth Amendment.*

Suffragium. Lat. V římském právu hlasování, volební hlas nebo hlasovací právo. Příslib nebo pomoc při získání úřadu pro někoho. Kupování úřadu.

Suggest. Navrhnout. Předložit k posouzení. Skromně navrhnout. Naznačit. Dát na vědomí.

Suggested retail price. Navrhovaná maloobchodní cena. Prodejní cena, kterou výrobce navrhuje pro maloobchodní prodej.

Suggestio falsi. Lat. Nepravdivé představení skutečnosti, falešné údaje. Pisemné prohlášení o tom, že poslední vůle byla řádně sepsána a podepsána, jestliže tomu tak nebylo, je *suggestio falsi*. Naopak neprozrazení dědici, že poslední vůle nebyla řádně vyhotovena, je *suppressio veri* (zatajování pravdy).

Suggestion. Podnět, inspirace, náznak, hypotéza. Svou povahou je to náznak, protože zde chybí prvek pravděpodobnosti. Skutečnosti, které pouze podněcují či inspirují, nevyvolávají závěr o existenci předpokládaných skutečností, a proto je „suggestion“ mnohem slabším pojmem než „inference“ (dedukce, závěr) nebo „presumption“ (předpoklad, domněnka, presumpce). Viz *Leading question.* V soudní praxi rovněž nepřisežná výpověď do protokolů o skutečnostech či okolnostech, které podstatně ovlivní další řízení ve věci, nebo s nimiž je třeba soud seznámit, aby mohl o věci správně rozhodnout, ale které z nějakého důvodu nelze odpřisáhnout. Jestliže tedy jedna ze sporných stran zemře před procesem, lze v protokolu její smrt předpokládat (*suggest*).

Suggestion of error. Žádost o nové přeličení. Viz také *Objection.*

Suggestive interrogation. Sugestivní výslech. Někteří autoři používají toto slovní spojení jako synonymum pro „sugestivní otázku“ (*leading question*). Používá se rovněž ve francouzském právu. Viz *Leading question.*

Suicide. Sebevražda. Vědomé a dobrovolné ukončení vlastního života. V některých jurisdikcích je pokus o sebevraždu trestným činem. Jiné jurisdikce trestají pokus o sebevraždu, při němž zahyne nevinný divák nebo rádoby zachránce, jako vraždu, jiné jako zabití a další to za trestný čin nepovažují. V některých jurisdikcích považují za vraždu, když jedna osoba přesvědčí nebo napomáhá jiné osobě k sebevraždě, v dalších to zákony kvalifikují jako zabití nebo jiný zločin.

Sui generis. Lat. Svého druhu, tj. jediný svého druhu, osobitý.

Sui haeredes. Lat. V římském právu jeho vlastní dědici.

Sui juris. Lat. Svěprávný, plnoprávný. Právně způsobilý, užívající všechna občanská a sociální práva, nikoli v opatrovnictví. Viz *Emancipation; Majority. Srovnej Non sui juris.*

Suit. Žaloba, spor, soudní řízení. Druhový termín s mnoha významy, označující řízení, které vede jedna osoba či osoby proti druhé sobě či osobám u soudu a v rámci tohoto řízení žalující strana vymáhá zákonem povolenou nápravu a náhradu za poškození či křivdu, nebo si vynucuje právo podle zákona nebo podle ekvity. *Kohl v. U.S., 91 U.S. 367, 375, 23 L. Ed. 449; Weston v. Charleston, 27 U.S. (2 Pet.) 449, 464, 7 L. Ed. 481; Syracuse Plaster Co. v. Agostini Bros. Bldg. Corporation, 169 Misc. 564, 7 N.Z.S.2d 897.* Velice zřídka se ovšem používá při trestním stíhání. V minulosti bylo jeho použití přísně omezeno jen na řízení v ekvité, aby se odlišilo od

řízení podle zákona (action at law). Pojem „action“ postupně nahradil termín „suit“ i v ekválních žalobách. Fed. prav. civ. říz. 2. Viz také Action; Ancillary suit; Cause of action; In rem; Litigation; Proceeding.

Staré anglické právo. Svědkové žalující strany. 3 Bl. Comm. 295. Viz Secta. Ve starých knihách se toto slovo vyskytuje v mnoha souvislostech, v nichž se již dnes — alespoň ve Spojených státech — nepoužívá. „Suit“ se používalo ve smyslu dnešního „pursuit“ (pronásledování). Rovněž ve smyslu žádosti (petition) králi či pánovi. „Suit of court“ byla povinnost nájemce dostavit se k panskému soudu. „Suit covenant“ a „suit custom“ pravděpodobně znamenaly právo nebo povinnost dostavit se k panskému soudu. „Suit regal“ označovalo dostavení se k šerifskému soudu. „Suit of the king's peace“ znamenalo pronásledování viníka obviněného z výtržnictví, zatímco *suithold* byla feudální držba spojená se službami pro vyššího pána.

Class suits. Skupinové žaloby. Viz Class or representative action.

Derivative suits. Derivativní žaloba. Viz Stockholder's derivative action.

Suit against state. Žaloba proti státu. Viz Sovereign immunity; Tort claims acts.

Suit money. Právnícké palmáre, které soud přiřkne jedné ze stran. Apanáž, jako dočasné výživné, které zákony v některých státech nařizují vyplácet manželce, která podá žalobu o rozvod, aby se jí umožnilo pokrýt přiměřené náklady řízení. Celá řada federálních zákonů počítá s částkami právníckých palmáre u žalob podaných na jejich základě, např. žaloby o vyplacení sociálního pojištění v případě pracovní neschopnosti. Viz také American rule; Equal Access to Justice Act.

Suit of a civil nature. Občanskoprávní žaloba. Fed. prav. civ. říz. 2 (Fed. R. Civ. P.). Viz Action.

Suits or proceedings at law or in chancery. Žaloby nebo řízení podle common law nebo u Kancléřského soudu. Žaloby podávané a projednávané v souladu s pravidly common law nebo pravidly Kancléřského soudu, nikoli věci žalované výlučně podle ustanovení zákona. V současné praxi federálních a většiny státních soudů existuje jen jedna forma žaloby a tou je „civil action“ (občanskoprávní žaloba), která zahrnuje žaloby a řízení podle zákona i podle ekvity. Fed. prav. civ. říz. 2.

Suitable. Vhodný pro zamýšlený účel.

Suitas. Lat. V římském právu postavení *suus haeres* — vlastní dědic.

Suite. Doprovod, družina, suita. Osoby, které doprovázejí velvyslance nebo jinou úřední osobu s jejím svolením.

Suitor. Žalobce, navrhovatel. V minulosti se tímto termínem označovala osoba, která byla povinna dostavit se k soudu nebo osoba, která byla členem družiny doprovázející žalovanou či žalující stranu k soudu.

Suitor's deposit account. Depozitní účet žalobce. V minulosti neměli žalobci žádný příjem z hotovosti, kterou skládali u anglického soudu při podání žaloby. Od nového zákona o kancléřských soudech z r. 1872 se ovšem tyto prostředky ukládají na úročný vkladový účet s úrokem 2 % p.a. ve prospěch žalobců.

Suitors' fee fund. Fond žalobních poplatků. Fond u anglického Kancléřského soudu, na němž se ukládají

soudní poplatky žalobců a ty pak slouží k vyplacení platů různých soudních úředníků.

Suits in Admiralty Act. Zákon o žalobách v admirálnímu právu. Federální zákon, který poskytuje poškozeným stranám právo žalovat stát podle admirálního práva. 46 U.S.C.A. §§ 741–752. Donily v. U.S., D. C. Or., 381 F. Supp. 901. Viz také Sovereign immunity.

Sulcus. Ve starém anglickém právu potůček.

Sullery. Ve starém anglickém právu orná půda.

Sum. Ve starém anglickém právu souhrn, výtah; sbírka. Říká se tak některým starým právníckým pojednáním. Lord Hale používá tento termín na označení sbírky psaného práva. Nejčastěji se toto slovo používá ve významu peníze, peněžítá částka, obnos. U.S. v. Van Auken, 96 U.S. 366, 368, 24 L. Ed. 852.

Sumage. Daň za používání koní k dopravě a přepravě.

Sum certain. Jistá suma. K náležitostem obchodního cenného papíru (převoditelného instrumentu) patří i bezpodmínečný příslib vyplatit „jistou sumu“. Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 3–104(1)(b). V právu o cenných papírech je splatná suma jistou sumou, i když se vyplatí a) s uvedeným úrokem nebo v uvedených splátkách; 2) s uvedenými různými úrokovými sazbami před neplněním a po neplnění nebo v konkrétním termínu; nebo c) s uvedenou slevou či přírůžkou, jestliže je proplacen před či po termínu proplacení; nebo d) ve směnkách; nebo e) s poplatky za inkaso či právníckými palmáre nebo s oběma v případě neplnění. Jedn. obch. zák. § 3–106(1). Peněžítá částka ve smlouvě či převoditelném instrumentu, nebo obnos požadovaný v právním sporu jako náhrada škody, který je fixní neboli přesný. Kontumační rozsudek lze vydat jen na „jistou sumu“, což je obnos, který určí soud výpočtem na základě účetních údajů. Insurance Co. of North America v. S/S „Hellenic Challenger“, D.C.N.Y., 88 F.R.D. 545, 548.

Sum in gross. Hrubá částka. Viz In gross.

Summa caritas est facere justitiam singulis, et omni tempore quando necesse fuerit. Největší dobročinností je spravedlnost pro každého, a to vždy, kdy je to potřebné.

Summa est lex quae pro religione facit. Nejvyšším zákonem je takový, který přeje náboženství.

Summa ratio est quae pro religione facit. Nejsilnější závěr je ten, který rozhodne ve prospěch náboženství.

Summarily. Bez ceremonií a odkladů, krátce a stručně.

Summary. n. Souhrn, výtah, resumé. Rovněž zkrácené soudní řízení, bez formalit řádného soudního řízení.

Summary. adj. Zkrácený, rychlý, okamžitý, peremptorní, bez přípravy, bez poroty. Zejména zkrácené soudní řízení.

Summary conviction. Viz Conviction.

Summary courts martial. Viz Court—Martial.

Summary ejectment. Viz Process (Summary process).

Summary eviction. Viz Process (Summary process).

Summary judgment. Viz samostatné heslo.

Summary jurisdiction. Pravomoc soudu vydávat rozhodnutí a nařízení okamžitě, např. odsuzovat do vězení

za pohrdání soudem. V případě samosoudců jde o právo odsuzovat pachatele, místo aby jej odevzdali porotnímu soudu.

Summary proceeding. Viz Proceeding (Summary).

Summary trial. Viz Proceeding (Summary).

Summary process. Viz Process.

Summary judgment. Okamžité rozhodnutí bez soudu. Procesní prostředek pro rychlé vyřizování sporů bez soudu, jestliže není spor ani o materiálních skutečnostech ani o vývodech z neoddiskutovatelných faktů, nebo když se rozhoduje jen o právní otázce. American State Bank of Killdeer v. Hewson, N.D., 411 N.W.2d 57, 60. Federální pravidla občanskoprávního řízení 56 (Fed. R. Civ. P.) umožňují kterékoli straně civilního řízení navrhnout soudu okamžité rozhodnutí o žalobě či kontražalobě, když se tato strana domnívá, že nejde o věcnou spornou otázku a že v právní otázce vyhraje. Návrh se může týkat celé žaloby či obhajoby nebo jen její části a může vycházet ze soudního protokolu, nebo může být podložen přísežným prohlášením a řadou dalších materiálů. Viz také Genuine issue; Material fact.

Summation. Závěrečná řeč. Viz Summing up.

Summing up. Závěrečná řeč, shrnutí. V řízení před porotou jde o rekapitulaci předložených důkazů právními zástupci obou stran a někdy i soudcem, s cílem obrátit pozornost poroty na hlavní sporné otázky. Právní zástupce každé strany má právo shrnout své důkazy, pokud nějaké předložil, a soudce někdy shrne všechny důkazy v poučení poroty. Viz Closing argument.

Summon. Obeslat, předvolat. Zaslat a doručit předvolání. Vyzvat obviněného, aby se dostavil k soudu a tam se zodpovídal ze vzneseného obvinění. Vyrozumět obviněného o tom, že byla proti němu vznesena žaloba a že se musí zodpovídat na místě a v době uvedené v předvolání. Viz Summons.

Summoneas. Práv. lat. Ve staré soudní praxi předvolání k soudu.

Summoners. Soudní poslíčci. Nižší soudní úředník, který doručuje obsílky a připomíná stranám, že se mají dostavit k soudu.

Summonitio. Práv. lat. Ve staré anglické soudní praxi předvolání k soudu.

Summonitiones aut citationes nullae liceant fieri intra palatium regis. At' se obsílky a předvolání k soudu nedoručují v královském paláci.

Summonitores scaccarii. Úředníci, kteří pomáhali při výběru daní předvoláváním neplatičů před finanční soud.

Summons. Předvolání, obsílka k soudu. Instrument, který se používal k zahajování občanskoprávního nebo speciálního řízení. Sloužil rovněž jako prostředek k získání jurisdikce nad stranou. In re Dell, 56 Misc.2d 1017, 290 N.Y.S.2d 287, 289. Soudní příkaz nebo obsílka adresovaná šerifovi, či jinému soudnímu vykonavateli, aby vyrozuměl v příkazu uvedenou osobu o tom, že bylo proti ní zahájeno řízení u soudu, který vydal obsílku, a že se tato osoba žádá, aby se v uvedený den dostavila k soudu a zodpovídala či hájila se proti vznesené žalobě. Po zaevidování žaloby je soudní úředník povinen vydat předvolání a předat ho šerifovi nebo jiné osobě určené k doručování obsílek. Fed. prav. civ. říz. 4(a) (Fed. R. Civ. P.). Viz také Alias summons; Process; Ser-

vice. V trestním právu jde o jistý druh zatykače, který se používá při menších nebo dopravních přestupcích. Písemný příkaz, kterým se oznamuje jednotlivci, že byl obviněn z porušení zákonů. Předvolání nařizuje osobě, aby se dostavila k soudu a zodpovídala se z obvinění. Používá se zejména v případech, kdy je malé riziko, že by se předvolaná osoba k soudu nedostavila. Viz např. Fed. prav. trestn. říz. 4, 9.

Forma a obsah předvolání. Předvolání musí soudní úředník podepsat a opatřit je pečeti soudu. Musí obsahovat název soudu a jména stran, musí být adresován obviněnému, musí obsahovat jméno a adresu právního zástupce žalující strany (pokud takový je) nebo adresu žalobce, a čas, kdy se obviněný musí dostavit k soudu a hájit se. Musí obsahovat i varování, že v případě nedostavení se vynese soud kontumační rozsudek v jeho neprospěch a ve prospěch toho, oč se žádá v žalobě. Fed. prav. civ. říz. 4(b). Formu obsílky v trestních věcech viz Fed. prav. trestn. říz. 4, 9.

John Doe summons. Předvolání k soudnímu řízení osoby, jejíž jméno není známo. Aby se vyhovělo požadavkům zákonného postupu, musí taková obsílka obsahovat popis předvolávané osoby.

Summons ad respondendum. Obsílka, která se vydává v občanskoprávních věcech podle zákona, a v níž se jmenované osobě oznamuje, že se musí v určený den dostavit k soudu a odpovědět tam na žalobu navrhovatele.

Summons and order. V anglické soudní praxi je „summons“ žádost soudci common-law s odvolávkou na probíhající řízení, na jejímž základě soudce vydá nařízení.

Summum jus. Lat. Přísné právo, nejpřísnější právo. Tvrdost zákona. Viz Apex juris.

Summum jus, summa injuria; summa lex, summa crux. Nejpřísnější zákon je největší křivda; přísný zákon je velký trest. To jest, trvání na plném a striktním uplatnění zákonných práv jednoho člověka může způsobit velkou křivdu jiným, pokud nepomůže slušnost a morálka (ekvita).

Sumner. Viz Sompnour.

Sum payable. Splatná částka. V převoditelných cenných papírech jde o částku, za níž ručí výstavce papíru na základě jeho podmínek. Částka, kterou může výstavce cenného papíru nabídnout a zaplatit při plnění svého závazku. Viz také Sum certain.

Sumptuary laws. Zákony omezující luxusní a extravagantní výdaje soukromých osob, zvláště nadměrné výdaje na oblečení, stravu, nábytek atd.

Sunday. Neděle. Název prvního dne v týdnu. Rovněž „Lord's Day“ nebo „Sabbath“.

Sunday closing laws. Zákony a vyhlášky, které zakazují provozování některých obchodních a podnikatelských činností v neděli. Jinak též „blue laws“. Viz také Work of necessity.

Sundries. Rozličné předměty, rozmanitosti. Různé předměty brány dohromady.

Sundry. Různý, rozličný, všelijaký.

Sunset law. Ustanovení v zákoně, které vyžaduje pravidelné posouzení potřebnosti a smysluplnosti pokračující existence určitého zákona, správního orgánu či jiného státního orgánu. Legislativa musí přijmout pozitivní

opatření k tomu, aby umožnila působnost a existenci zákonů, agentur či orgánů do určitého termínu, v opačném případě pozbudou platnosti, resp. zaniknou.

Sunshine law. Zákony, které vyžadují veřejná zasedání vládních agentur a veřejných orgánů a přiměřený přístup k zápisům z jejich jednání. 5 U.S.C.A. § 552b. *Viz také* Freedom of Information Act.

Suo nomine. Lat. Svým jménem.

Suo periculo. Lat. Na své nebezpečí nebo riziko.

Super. Lat. Nad, více než něco, vyšší než něco jiného z hlediska kvantity, kvality atd. Např. „supernatural“ (nadpřirozený), „super—standard“ (vyšší než obvyklý).

Super altum mare. Na otevřeném moři.

Supercargo. Lodní komisionář, průvodce lodního nákladu na lodi. V námořním právu jde o osobu, kterou si najme majitel nákladu (karga) k tomu, aby se postaral a co nejlépe prodal naloděný náklad, a aby na zpáteční cestu nakoupil nebo převzal další náklad podle instrukcí majitele.

Superficiarius. Lat. V římském právu ten, kdo na cizím (pronajatém) pozemku vybudoval stavbu, pronajal ji na určitý počet let nebo navždy a dostával roční nájem. Jinými slovy nájemce pronajímající pacht.

Superficies. Lat. V římském právu úkon majitele pozemku, kterým převáděl na jiného všechna práva potřebná k postavení stavby na tomto pozemku, přičemž si vyhradil roční rentu. Rovněž stavba či budova.

Superficies solo cedit. Všechno, co je pevně spojeno s půdou, je její součástí.

Super fidei chartarum, mortuis testibus, erit ad patriam de necessitate recurrendum. Obsah listiny je nutno oznámit porotě, když jsou svědkové mrtvi.

Superfund. Hovorový název pro Souhrnný zákon o odpovědnosti za poškození životního prostředí (Comprehensive Environmental Response, Compensation, and Liability Act) z r. 1980, 42 U.S.C.A. § 9601 a násl., který ukládá náhradu výdajů za vyčištění skládek nebezpečného odpadu odpovědným stranám. Název odvozuje z fondu, který byl vytvořen zákonem, s cílem pokrýt náklady na čišťení, které se pak vymáhaly od odpovědných stran. Podobné zákony má celá řada států. Srovnej Zákon o ochraně životního prostředí (McKinney) § 71—2701 a násl. *Viz také* Toxic waste.

Superflua non nocent. Nadbytečnosti (nadbytečná slova) neškodí.

Superinductio. Lat. V římském právu druh zrušení, vyškrtnutí, vymazání.

Superinstitution. Uvedení osoby do úřadu, do něhož již předtím byla uvedena jiná osoba. Např. A je uveden do církevního obřadí na základě jednoho nároku a B. na základě jiného nároku či dekretu. Superinstituce nastává, když je farní úřad obsazen a přesto je do něj jmenován další církevní hodnostář.

Superintend. Spravovat a řídit něco; vést a dohlížet na podrobnosti; řídit; starat se, pečovat, mít dozor.

Superintendent. Vedoucí, manažer. Ten, kdo má na starosti a řídí něco.

Superior. n. Nadřízený, představený. Výše postavený, kdo má právo rozkazovat.

Superior. adj. Lepší, kvalitnější, vyšší. People ex rel. McCoy v. McCahey, 296 Ill. App. 310, 15 N.E.2d 988, 993. Nadřízený, představený, mající větší pravomocí, oprávněný rozhodovat, rozkazovat a kontrolovat jiné. I některé nemovitosti jsou nadřazené jiným. Nemovitost, která má právo na služebnost ze strany jiné nemovitosti, se nazývá „superior“ nebo „dominant“ a nemovitost, která má služební povinnost, se nazývá „inferior“ nebo „servient“. Až do zákona *quia emptores*, který zakázal postupování propůjčených pozemků (viz Subinfeudation), se nájemci, který postoupil část svého pozemku dalším, říkalo „superior“.

Superior courts. Vyšší soudy, soudy s obecnou jurisdikcí. Pokud je tento výraz v oficiálním názvu soudu, má v různých státech různý význam. Někde jsou to soudy stojící mezi nižšími soudy a Nejvyšším odvolacím soudem a jinde se tak nazývají normální soudy. *Viz také* Court.

Superior fellow servant. Nadřízený kolega. Tento pojem se vyskytuje v zákonech o nedbalosti a znamená osobu, která je postavena výše než druhá, a jejíž příkazy a nařízení se musí respektovat a poslouchat, i když se zabývá stejnou prací jako druhá osoba.

Superior force. Vyšší moc. Vis major. Nekontrolovatelná a neodolatelná síla, jejímž důsledkům se daná osoba nemůže vyhnout.

Superjurare. V minulosti se tento pojem používal jako označení snahy obviněného očistit se pomocí vlastní přísahy a přísahy jednoho nebo dvou svědků, avšak jeho zločin byl tak zjevný, že byl odsouzen na základě přísahy více svědků.

Supernumerarii. Lat. V římském právu advokáti, kteří nebyli registrováni a nepatřili do advokátní komory. *Viz* Statuti.

Superoneratio. Lat. Přílišné zatěžování obecních pastvin, tj. tolika a takovými zvířaty, že to odporuje obecnímu právu.

Superoneratione pasturae. Soudní příkaz proti tomu, kdo byl u hrabského soudu obviněn z přílišného zatěžování obecní půdy svým dobytkem v případě, když již v minulosti byla na něj z tohoto důvodu podána žaloba a věc byla předána vyššímu soudu.

Superplusagium. Ve starém anglickém právu přebytek, zůstatek.

Super praerogativa regis. Soudní příkaz proti vdově po královském nájemci, která se vdala bez královského povolení.

Supersede. Anulovat, zrušit, nahradit, zneplatnit. Pozastavit, suspendovat.

Supersedeas. Název soudního příkazu na pozastavení soudního řízení. Odebrání soudu pravomoci vydat příkaz k výkonu rozsudku, který byl napaden odvoláním, nebo, když příkaz k výkonu rozsudku již vydán byl, jde o zákaz vykonat ho. Stewart v. Hurt, 9 Cal. 2d 39, 68 P. 2d 726, 727. Pomocný prostředek určený k anulování uplatnění soudního rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání. Mascot Pictures Corp. v. Municipal Court of City of Los Angeles, 3 Cal. App. 2d 559, 40 P. 2d 272. Původně šlo o příkaz adresovaný soudnímu vykonavateli, aby se zdržel vykonání jiného příkazu, který se chystal vykonat, nebo který by se mu mohl dostat do rukou. Dnes se tento pojem používá synonymicky s termínem „stay of proceedings“ (pozastavení řízení), který označuje účinek úkonu nebo procesu, kterým se pozastavuje vykonání rozsudku.

Supersedeas bond. Kauce, která se vyžaduje od osoby žádající o zrušení rozsudku nebo jeho vykonání. Tato záruka může propadnout ve prospěch druhé strany, jestliže je odvolání neúspěšné. *Viz* Fed. prav. civ. říz. 62 (Fed. R. Civ. P.); Fed. prav. odv. říz. 7 a 8 (Fed. Evid. R.).

Superseding cause. Nastupující příčina. Čin třetí osoby, která svým zásahem zabráni aktivnímu účastníku události, aby nesl odpovědnost za škodu způsobenou jinému v důsledku jeho předcházející nedbalosti. Donegan v. Denney, 457 S.W.2d 953, 958. Zásah nebo nedbalostní čin, jehož účinkem se předcházející delikvent ochrání před odpovědností za to, že nedbale způsobil nebezpečné okolnosti, které vyústí do zranění. Hargrove v. Frommeyer & Co., 229 Pa. Super. 298, 323 A.2d 300, 304. *Viz také* Intervening cause; Supervening negligence.

Super statuto. Soudní příkaz vydávaný na základě zákona 1 Edw. III, c. 12, proti nájemci, který se zmocnil královských pozemků bez povolení.

Super statuto de articulis cleri. Soudní příkaz proti šerifovi nebo jinému soudnímu vykonavateli, který zabavil královské silnice nebo pozemky patřící církvi.

Super statuto facto pour seneschal et marshal de roy, etc. Soudní příkaz proti hofmistrovi, dvornímu maršálkovi atd. za to, že projednávali věc u svého soudu, nebo za porušení práva nebo za smlouvy mimo rámec královského dvora.

Super statuto versus servantes et laboratores. Soudní příkaz proti tomu, kdo přijal do služby služebníky, kteří protizákonně opustili jinou službu.

Superstitious use. Když se v anglickém právu odevzdávaly pozemky, nájem a další věci pro kněze či kaplany, aby se modlili za duši některého zemřelého člověka, sloužili zádušní mše a přitom používali pochodně, svíčky, lampy atd., které pomáhaly vysvobodit duše lidí z očistce — v těchto případech byl král podle několika zákonů oprávněn naříditi využití těchto pozemků atd. k takovým účelům. Tato doktrína není v USA uznávána a odkazy katolické církvi se nepovažují za pověřený zvyk.

Supervening cause. Dodatečná příčina. Nová příčina působící nezávisle, která se stane bezprostřední příčinou nehody. *Viz také* Intervening cause; Superseding cause.

Supervening negligence. Následná nedbalost. Pro následnou nedbalost neboli poslední zjevnou příležitost je třeba splnění čtyř současných podmínek: 1) poškozená strana se již musela dostat do ohroženého postavení, 2) poškozující strana si tehdy nebo poté uvědomí, nebo by si měla uvědomit, kdyby byla průměrně opatrná, nejen tuto skutečnost, ale i to, že ohrožená strana se ze svého postavení nemůže dostat nebo že zjevně k tomu nevyužije nabízející se příležitost, 3) poškozující strana bude mít následně příležitost při uplatnění přiměřené péče zachránit druhou stranu před poškozením, a 4) takovou péči nevyvine. *Viz také* Intervening cause; Last clear chance doctrine; Superseding cause.

Supervise. Mít celkový dozor na něčem, dohlížet, kontrolovat. *Viz* Supervisor.

Supervision. Inspekce, dozor, kontrola.

Supervisor. Dohlížitel, kontrolor, inspektor. V některých státech okresní nebo městský hejtman. Pojem „supervisor“ znamená osobu, která má pravomoc najímat,

převádět, suspendovat, odvolávat, povyšovat, propouštět, jmenovat, odměňovat, kázeňsky trestat jiné zaměstnance v zájmu svého zaměstnavatele, nebo je řídit, urovnávat jejich stížnosti, nebo doporučovat opatření, které nespádají do jeho pravomocí a vyžadují nezávislé rozhodnutí. Zákon o odborových organizacích (National Labor Relations Act), § 2(11).

Supervisory control. Dohlédací kontrola. Kontrola, kterou provádějí vyšší soudy u nižších soudů, zejména zda jednají v rámci své jurisdikce. *Viz* Mandamus.

Supplemental. Doplnkový, dodatečný. To, co se doplní, aby byla věc kompletní. *Viz také* Amendment.

Supplemental act. Doplnkový zákon. To, co doplní chybějící prvek do již existující věci, aniž by se původní věc změnila. Zákon, jehož smyslem je zkvalitnit stávající platný zákon tím, že něco doplní do jeho textu, aniž by jej změnil.

Supplemental affidavit. Doplnkové přísne prohlášení. Místopřísežné prohlášení, jako doplněk již udělaného, v němž je nějaký nedostatek.

Supplemental answer. Dodatečná odpověď. Odpověď, která je zaprotokolována, aby se opravila, doplnila či vysvětlila předcházející odpověď. *Viz* Supplemental pleading.

Supplemental bill. Dodatečné podání. V ekvitním řízení jde o žalobu podanou jako doplněk k původní žalobě, s cílem napravit nějaký nedostatek původního podání, který nelze napravit pouhým dodatkem, nebo s cílem doplnit do sporu záležitost, která nastala až po podání žaloby.

Supplemental bill in nature of bill of review. Dodatečné podání, které je svou povahou odvoláním. Druh podání, který apeluje na příslušnost Kancléřského soudu, aby zrušil některý svůj rozsudek, protože existovala skutečnost, která by zabránila vydání konečného rozsudku, ale která v důsledku nedbalosti jedné ze stran nebyla předložena soudu.

Supplemental claim. Dodatečný nárok. Další nárok, který se vymáhá po prvním.

Supplemental complaint. Dodatečná žaloba. Podle Pravidel občanskoprávního řízení u federálních a většiny státních soudů jde o žalobu podanou v probíhající řízení, která má obeznamit soud a protistranu se záležitostmi, které nastaly po zahájení řízení a které se dotýkají vymáhaných práv. Fed. prav. civ. říz. 15(d) (Fed. R. Civ. P.). Nesmí se zaměřovat s „amended complaint“ (změněná žaloba), která pouze napravuje omyly a chyby původní žaloby.

Supplemental pleading. Doplnková žaloba. Žaloba skládající se ze skutečností, které nastaly po podání původní žaloby. Týká se událostí a transakcí, které mohly nastat po termínu, kdy byla podána žádost o doplnění žaloby. Fed. prav. civ. říz. 15(d). McKnight v. McKnight, 25 N. C. App. 246, 212 S.E.2d 902, 904. *Srovnej* Amendment (*Practice and pleading*).

Supplementary. Dodatečný, doplňkový.

Supplementary proceedings. Doplnkové řízení. Řízení, které se koná při exekuci a zaměřuje se na zjištění majetku dlužníka a jeho použití pro splacení dluhu. Opravné postjudikatorní prostředky, s nimiž počítá zákon nebo procedurální normy, a které umožňují předložení dokladů o osobách, které by mohly mít informace

o tom, kde se nachází neeximovaný majetek dlužníka (dodatečné předložení), a které usnadňují použití tohoto majetku ke splacení soudně vymáhatelného dluhu (dodatečná náprava). Viz také Execution. Po vydání rozhodnutí o exekuci může věřitel uznaný soudem zahájit nové řízení o inkasování dluhu. Zahnuje předvolání osoby zavázané podle vykonatelného rozsudku před soud, aby zde předložila doklady o svém majetku, přičemž soud je ze zákona oprávněn vydat nařízení o platbě. Jestliže dlužník toto nařízení nesplní, může to být shledáno jako pohrdání soudem a dlužník může být uvězněn. Viz např. M.G.L.A. (Mass.) c. 246, 6; Mass. prav. civ. řiz. 4.3(b). Viz také Fed. prav. civ. řiz. 69(a) (Fed. R. Civil P.).

Suppletory oath. Viz Oath.

Suppliant. Uctivý žadatel. Osoba podávající žádost nebo odvolání.

Supplicatio. Lat. V římském právu uctivá prosba o prominutí prvního provinění, rovněž žádost o zrušení rozsudku. Rovněž ekvivalent „*duplicatio*“, což odpovídá replíce (rejoinder) v common law.

Supplicavit. V anglickém právu soudní příkaz vydávaný Královskou stolicí nebo Kancléřským soudem smířícím soudcům, aby si vyžádali záruku dobrého chování, jestliže tak smířící soudce nechce učinit v rámci své pravomoci. 4 Bl. Comm. 253.

Supplicium. Lat. V římském právu trest nebo tělesný trest. Trestu smrti se říkalo *ultimum supplicium*.

Supplier. Dodavatel. Obchodník, který zásobuje spotřebitele zbožím a výrobky. Zahnuje všechny články v řetězu mezi výrobou a distribucí spotřebního zboží včetně výrobce, dodavatele náhradních dílů, velkodávatele, distributora a maloobchodníka. 15 U.S.C.A. § 2301.

Supplies. Dodávka, přísun, zboží na skladě, zásoby v dostatečném množství pro daný účel, zásobování. V anglickém právu rozpočtové výdaje, které každoročně schvaluje Parlament pro královnu a pro veřejné účely.

Supply. Dodávat, uspokojovat, poskytovat to, co se chce, krýt poptávku, doplňovat. Clayton v. Bridgeport Mach. Co., Tex. Civ. App., 33 S.W.2d 787, 789.

Support. v. Podporovat, udržovat, poskytovat prostředky na údržbu, udržovat v chodu. Živit, poskytovat prostředky k obživě, vydržovat, financovat. Hájit, ospravedlňovat, poskytovat pomoc, podporu nebo přízeň.

Support. n. Výživné, zdroj obživy, živobytí. V širším smyslu zahrnuje tento pojem veškeré finanční prostředky, které osobě umožňují odpovídající životní úroveň, tj. všechno, co patří k bydlení, stravování, odívání, zdravotní péči, správnému oddechu, dovolené, cestovní náklady a další analogické prostředky, jakož i sociální péči a zdravotní péči v nemoci včetně vhodného pohřbu. Viz také Maintenance. Rovněž podpora jako opora, tj. právo pozemku na oporu v případě, že majitel sousedního pozemku provádí výkopové práce. Existují dva druhy této opory, a sice *boční a podpovrchová*. Boční podpora je právo pozemku na oporu ze strany sousedního pozemku a podpovrchová podpora je právo pozemku na oporu ze strany toho, co leží pod ním. Viz také Family expense statutes; Legal duty; Legal obligation; Maintenance; Necessaries; Nonsupport; Reciprocal Enforcement of Support Act; Separate maintenance.

Crime of non-support. Trestný čin neplacení výživného. Tohoto přestupku se dopustí osoba, která po delší dobu neposkytuje výživné, jestliže je poskytovat může a ví o své zákonné povinnosti platit výživné manželce, dětem a jiným na ni odkázaným osobám. Modelový trestní zákoník (Model Penal Code), § 230.5 Podle zákonů mnoha států je neposkytování prostředků k obživě manželského partnera důvodem k rozvodu, jestliže je manžel schopen je poskytovat.

Téměř všechny státy mají zákony, které ukládají povinnost živit manželského partnera a děti, např. „Každý musí živit svého manželského partnera a děti, jakož i své rodiče v nouzi.“ Kalifornský občanský zákoník (Calif. Civil Code), § 242. Většina států přijala Jednotný zákon o recipročním vymáhání výživného (Uniform Reciprocal Enforcement of Support Act).

Supposition. Předpoklad, domněnka, spočívající na pravděpodobnosti, že se nějaká věc stala, ovšem bez důkazu.

Suppress. Potlačit, zakázat, ukončit silou. Potlačit důkazy znamená zabránit jejich použití u procesu tím, že se prokáže, že byly získány nezákonně nebo že jsou irelevantní. Viz Suppression hearing; Suppression of evidence.

Suppression. Potlačení, přemožení, překonání. Vědomé úsilí zaměřené na kontrolu a neprozrazení nevhodných myšlenek, citů, nutkání nebo činů.

Suppression hearing. Předprocesní řízení v trestní věci, během něhož se obviněný snaží zabránit předložení některých důkazů tvrzením, že byly získány nezákonně. Nařízení soudu bude pak platit i při procesu. Fed. prav. trestního řiz. 5.1(a), 12 a 41. Viz také Exclusionary Rule.

Suppression of evidence. Potlačení důkazů. Nařízení soudce o vyloučení předkládaných důkazů kvůli tomu, že byly získány nezákonně. Návrhy na potlačení nezákonně získaných důkazů se řídí Fed. prav. trestn. řiz. 4.1(a), 12 a 41. Viz také Exclusionary Rule; Motion to suppress. Trestný čin „bránění ve stíhání zločinu“ odmítnutím podání důkazů nebo svědectví v trestním řízení. Další význam tohoto slovního spojení spočívá v porušení zákonného postupu „zatajením“ materiálních důkazů v rukou prokuratury, které svědčí ve prospěch obviněného, o nichž obviněný neví, a kdyby o nich věděl, mohl by to využít, jestliže je o jejich odhalení prokuratura požádána. U.S. v. Natale, C.A.N.Y., 526 F.2d 1160, 1170. Viz také Withholding of evidence.

Suppressio veri. Lat. Zatajení pravdy. Zatajení pravdy se rovná *suggestio falsi* (tvrzení nepravdy) a když se něco takového prokáže u jakékoli materiální skutečnosti, týkající se kontraktu, může být poškozená strana od svých smluvních závazků osvobozena.

Suppressio veri, expressio falsi. Zatajení pravdy (se rovná) tvrzení nepravdy.

Suppressio veri, suggestio falsi. Zatajení pravdy (se rovná) tvrzení nepravdy.

Supra. Lat. Nad, výše. Když se toto slovo vyskytuje v knihách samostatně, odkazuje čtenáře na předcházející části knihy, podobně jako *ante*.

Supra protest. Viz Protest.

Supra-riparian. Majitel pozemku proti proudu. Termín se vztahuje na pozemky, práva a povinnosti majitele pobřežního pozemku, jehož pozemek leží blízko k prameni vodního toku, než je pozemek, s nímž se srovnává.

Supremacy. Nejvyšší moc, supremace. Synonymum „sovereignty“ a „sovereign power“.

Act of supremacy. Anglický zákon 1 Eliz., c. 1, kterým se prohlašovala nejvyšší moc a autonomie Koruny v duchovních a církevních záležitostech.

Oath of supremacy. Přísaha panovníka anglického království vykonávat nejvyšší moc.

Supremacy clause. Ustanovení čl. VI ústavy USA, který prohlašuje, že všechny přijaté zákony a uzavřené mezistátní smlouvy na základě Ústavy budou „nejvyšším zákonem země“ a budou mít vyšší právní sílu než jim odporující ustanovení státních ústav či zákonů. Viz také Preemption.

Suprema potestas seipsam dissolvere potest. Nejvyšší moc se může sama zrušit.

Supreme. Nejvyšší. Nadřazený všemu.

Supreme court. Ve většině států a ve federální justici jde o název Nejvyššího odvolacího soudu, jako soudu poslední instance. Ovšem v New Yorku (a několika dalších státech) se tak nazývá prvostupňový soud s obecnou jurisdikcí, který má rovněž jistou odvolací jurisdikci, přičemž to není soud poslední instance. Viz také Court of Appeals.

Supreme court of errors. V minulosti název Nejvyššího soudu ve státě Connecticut, dnes „Supreme Court“.

Supreme Court of the United States. Nejvyšší soud USA. Nejvyšší soud USA se skládá z předsedy a z členů, o jejichž počtu rozhoduje Kongres. Podle zákona z 25. června 1948 (62 Stat. 869; 28 U.S.C.A. 1) je jeden předseda a 8 členů NS. Právo jmenovat členy Nejvyššího soudu má prezident USA a jmenování musí schválit Senát. Článek III. oddíl. 1 ústavy dále stanoví, že „soudci Nejvyššího i nižších soudů zůstávají ve svých funkcích doživotně, chovají-li se dobře, a za svou službu dostávají ve stanovených termínech náhradu, která nesmí být během trvání jejich služby snížena.“ Viz 28 U.S.C.A. § 1251 a násl.

Supreme Judicial Court. Nejvyšší odvolací soud ve státech Maine a Massachusetts.

Supreme law of the land. Viz Supremacy clause.

Supreme power. Nejvyšší moc a autorita ve státě. Všechny ostatní moci jsou jí podřízeny.

Supremus. Lat. Poslední.

Supremus est quem nemo sequitur. Poslední je ten, po němž již nikdo nenásleduje.

Sur. Fr. Na, nad. V názvech řízení ve věcech nemovitosti se této předložky používalo k označení toho, z čeho vycházel soudní příkaz. Tak například žaloba podaná majitelem panství na nájemce, který popíral jeho vlastnictví, se nazývala „writ of right“ *sur disclaimer* (ve věci odmítnutí). Příkaz k podání *sur disseisin* byla žaloba ve věci znovunabytí držby půdy.

Surcharge. n. Přetíženi, přílišné zatížení daněmi, příliš velké břemeno, vymáhání nad úroveň toho, co je spravedlivé a správné, nebo s překročením pravomoci. Tento pojem se může rovněž vztahovat i na druhou hypotéku. Pokuta, kterou může soud uložit správci svěřeného majetku, který úmyslně nebo nedbale porušil své povinnosti. Uvalení osobní odpovědnosti na fiduciáře za takové jednání. Přetisk na známce, který mění její hodnotu. Daňová přírážka, pokuta, doplatek, trestné porto. Viz Surtax.

Surcharge. v. Uvalit osobní odpovědnost na fiduciáře za úmyslné nebo nedbalostní jednání při výkonu jeho svěřeneckých povinností. Dodatečné zatížit. V soudní praxi ekvity to znamená dokázat, že se do účtů, které se mají vyrovnat, měla zahrnout ještě nějaká položka. Prokázání opomenutí zařazení položky chybějící na účtu, který byl soudu předložen jako úplný. Perkins v. Hart, 24 U.S. 237, 6 L. Ed. 463. Vyměření dodatečné daně. Viz Surtax. Přecpat. Ve starém anglickém právu nahnání více dobytka na obecní pastviny, než co odpovídá rostlinstvu, nebo než má daná strana právo. 3 Bl. Comm. 237.

Second surcharge. Ve starém anglickém právu přetíženi obecní pastviny podruhé stejným provinilcem, proti němuž byl vydán příkaz na základě statute of Westminster, 2. 3 Bl. Comm. 239.

Surcharge and falsify. Dodatečné zatížení a falzifikace. Toto slovní spojení používaly kancléřské soudy a označuje možnost, kterou tyto soudy někdy poskytl žalující straně ve věci nevyrovnaného dluhu, aby žalující uvedl konkrétní nezaplacenou položku, místo toho, aby podával žalobu na celý dluh. Prokázání nezaplacené položky znamenalo dodatečné zatížení účtu (surcharging) a prokázání položky, která byla zařazena neprávem, byla falzifikace účtu.

Sur cui ante divortium. Viz Cui ante divortium.

Sur cui in vita. Soudní příkaz ve prospěch dědice ženy, jejíž manžel jí odňal její půdu a ona opomněla požádat o příkaz *cui in vita*, kterým by se domáhala navrácení své půdy. V tomto případě měl její dědic právo na vydání příkazu *sur cui in vita* proti neoprávněnému držiteli po její smrti. Viz Cui in vita.

Sur disclaimer. Žaloba podaná pánem proti nájemci, který popírá jeho vlastnictví.

Surdus. Lat. V římském právu hluchá osoba. *Surdus et mutus* — hluchoněmý.

Surenchere. Ve francouzském právu může strana, která se snaží znovu koupit majetek prodaný v soudní aukci, nabídnout k ceně realizované na dražbě jednu desetinu nebo jednu šestinu navíc. Tato nabídka nad nabídku se nazývá „*surenchere*“.

Surety. Ručitel, rukojmí. Ten, kdo se na požádání jiného a s cílem zajistit mu prospěch, stane osobou odpovědnou za plnění jiného, kterého plnění jde ve prospěch třetí osoby, nebo která zatíží svůj majetek hypotékou. Ten, kdo se zaváže zaplatit peníze nebo splnit nějaký úkol v případě, že tak neučiní jeho primárně zavázaná osoba (principal). Osoba, která ručí za splacení dluhu nebo za splnění závazku jiného. Branch Banking and Trust Co. v. Creasy, 301 N.C. 44, 269 S.E.2d 117, 122. Osoba, která se svému komitentovi zaváže, že zaplatí určitou peněžní částku nebo že za něj splní nějakou povinnost či závazek, a která má právo na odškodnění ze strany toho, kdo měl platit nebo plnit, jestliže lze takovou platbu či plnění na něm vymáhat. Tento pojem zahrnuje i termín „guarantor“. Jedn. obch. zák. (U.C.C.) § 1-201(40). Viz také Suretyship; Suretyship, contract of.

Srovnání pojmů „guarantor“ (ručitel) a „surety“ (ručitel—rukojmí). „Guarantor“ i „surety“ mají společně to, že oba jsou zavázáni třetí osobě a přesto je zde několik rozdílů. „Surety“ je obvykle vázán svému příkazci na základě stejné smlouvy, podepsané ve stejné době a za stejnou protihodnotu. Je původní osobou, která se zavazuje (promisor) a od počátku je dlužníkem a odpovídá za veškeré známé neplnění svého příkazce.

Na druhé straně je smlouva, kterou uzavře „guarantor“ kontraktem, jehož stranou příkazce není. Ručitel — guarantor obvykle uzavírá svou ručitelskou smlouvu před příkazcem nebo po příkazci a ručitelská smlouva zní obvykle na jinou částku než je částka hlavního kontraktu. Původní kontrakt příkazce není kontraktem ručitele a ručitel ani nemusí být informován o jeho neplnění. Surety — rukojmí se připojuje ke stejnému závazku příkazce a je primárně odpovědný, zatímco ručitel — guarantor dává nezávislý závazek a ručí sekundárně. Jeho odpovědnost je podmíněna neplněním ze strany příkazce a absolutně odpovědným se stává poté, co nastane neplnění a je o tom informován. „Surety“ i „guarantor“ ručí oba za dluh a neplnění jiného, avšak odpovědnost ručitele — guarantora je v přísném slova smyslu sekundární a podpůrná, zatímco odpovědnost rukojmího — surety je přímá, primární a původní. V případě rukojemství existuje jen jedna smlouva a rukojmí je vázán stejným kontraktem, který podepsal jeho příkazce, zatímco v případě ručitele existují dvě smlouvy a ručitel je vázán nezávislým závazkem. Howell v. Commissioner of Internal Revenue, C.C.A. 8, 69 F.2d 447, 450. Rukojmí je pojišťovatelem dluhu nebo závazku jiného a ručitel je pojišťovatelem platební schopnosti prvotního dlužníka čili jeho solventnosti. Podle Jedn. obč. zák. (U.C.C.) § 1-201(40) zahrnuje termín „surety“ i termín „guarantor“. Viz také Guarantor.

Surety bond. Garanční, záruková pojistka. Viz Bond.

Surety company. Záruční společnost. Společnost, která přebírá odpovědnost za ručení úpisů vydávaných správci svěřeného majetku, vykonavateli, poručníky atd. a za to dostává podíl ze zaručované částky.

Surety insurance. Zárukové pojištění. Synonymum „guaranty insurance“.

Surety of the peace. Záruka dobrého chování. Druh prevence, který spočívá v tom, že se od osob, u nichž je pravděpodobnost, že se v budoucnosti nebudou chovat v souladu se zákonem, vyžádá ujištění, zástava nebo záruka na to, že se nedopustí předpokládaného provinění, nebo že se budou dobře chovat.

Suretyship. Ručení. Vztah mezi třemi stranami, v němž jedna strana (surety) ručí za splacení dluhu dlužníka (debtor) věřiteli (creditor), neboli vystupuje jako spoludlužník. Obecně řečeno, „vztah, který nastává, když jedna osoba převzala závazek a druhá osoba je rovněž zavázána jistou povinností vůči věřiteli (zavazující straně), která má ovšem právo jen na jedno plnění. Co se týče vztahu mezi zavázanými stranami, měl by plnit spíše jeden než druhý.“ Restatement of Security, § 82 (1941). Viz také Surety; Suretyship, contract of.

Suretyship, contract of. Ručitelská smlouva. Smlouva, v níž se jedna strana zaváže odpovídat za dluh, neplnění nebo nekvalitní plnění jiného. Vzniká, když jedna strana ručí za splacení dluhu nebo splnění povinnosti a současně má právo na odškodnění od strany, která měla platit jako první, ještě než tato povinnost přešla na ručitele. Průvodní závazek, kterým se osoba zaváže za jinou, již zavázanou osobu, a sjedná s věřitelem, že povinnost splní, jestliže tak neučiní dlužník. Jde vlastně o „půjčku“ reputace hlavnímu dlužníkovi, přičemž hlavní dlužník (principal) má primární povinnost a ručitel či rukojmí (surety) má povinnost platit, jen když tak neučiní hlavní dlužník. Viz také Surety.

Suretyship defenses. Obrana ručitele. Obrana ručitele vůči věřiteli závisí na postavení ručitele a je svázána s jednáním věřitele, které může měnit závazek dlužníka nebo vyžadovat zástavu na půjčku (smluvní povinnost).

Surface. Povrch. V právu tento pojem jen zřídka označuje geometrický povrch, snad jen v převodních listinách na nemovitosti, kde skutečně znamená povrchovou část půdy. Rovněž v horním právu obvykle znamená tu geologickou vrstvu, která leží nad nerostnými látkami, pokud smlouva nestanoví jinak. Jestliže se tedy povrch převádí na jednu stranu a podkladová vrstva uhlí na jinou stranu, zahrnuje „povrch“ půdu a vodu nad uhlím. S výjimkou těžebních práv na ropu a plyn ovšem může převod „povrchu“ za jistých okolností znamenat převod celého pozemku (včetně vrstev uloženého uhlí). Termín „surface“ v převodních listinách nemovitosti nemá přesně vymezený význam, který by se dal uplatnit na všechny situace a při jeho výkladu je třeba brát v úvahu záměr smluvních stran, konkrétní formulace, postavení stran, v jakém odvětví podnikají a podstatu celé transakce.

Surface rights. Právo majitele těžebních práv na těžbu a vrty z povrchu.

Surface waters. Povrchová voda. Viz Waters.

Surgeon. Chirurg. Osoba, jejímž povoláním je léčit nemoci či tělesná zranění operacemi. Praktický chirurg.

Surgeon General. Hlavní lékař zdravotnické služby USA.

Surgery. Chirurgie. Řecká slova označující ruku a práci. Původně byla součástí povolání holičů, ale později se jí ujali lékaři a dnes je to odvětví lékařské vědy, které se zabývá operativními zákroky při léčbě nemocí, deformací a zranění. State ex rel. Beck v. Gleason, 148 Kan. 1, 79 P.2d 911. Pojem *medicina*, na rozdíl od chirurgie, označuje léčení nemocí léky a dalšími léčivými látkami. Úplně se ovšem praktická medicína a chirurgie oddělil nedají, protože se řídí stejnými principy a nikdo nemůže být praktickým všeobecným lékařem ani praktickým chirurgem, jestliže nezvládl základní principy obou věd.

Surmise. Hypotéza, teorie, domněnka, dohad. Náзор založený na slabých důkazech. To, co se předkládá soudu jako návrh na vydání zákazu, *audita querela*, nebo jiného příkazu. V církevním právu obvinění z nactiutrhání. Průvodní domněnka je domněnka nějaké skutečnosti, která se v urážce neobjevila.

Sur mortgage. V některých státech se záruka ve formě hypotéky vymáhá pomocí příkazu „*scire facias sur mortgage*“, který vyžaduje, aby žalovaná strana (hypotekární dlužník) prokázal důvod, proč by hypotéka neměla propadnout.

Surname. Příjmení. Rodinné jméno. Jméno, které se přidává k vlastnímu jménu. Jméno, které se nedává při křtu. Jméno osoby, které je odvozeno ze společného jména jejich rodičů. In re Faith's Application, 22 N.J.Misc. 412, 39 A.2d 638, 640. Jméno, které mají všichni členové rodiny společně.

Surplice fees. V anglickém církevním právu poplatky za církevní obřady v kostele, např. křest, pohřeb, sňatek atd.

Surplus. Přebytek, zisk. Nadbytek, zbytek. Přebytek aktiv dostaneme odečtením pasiv a základního kapitálu od aktiv. American Life & Acc. Ins. Co. v. Love, Mo., 431 S. 2d 177, 180. Ve firemním účetnictví obecný termín

označující buď přebytek aktiv nad pasivy nebo přebytek aktiv nad pasivy a ještě s odečtením základního kapitálu. Konkrétnější význam nabývá ve spojení s přídavným jménem, např. earned surplus — čistý zisk z podnikání, capital surplus — kapitálový přebytek. Viz Earnings; Profit; Water.

Accumulated surplus. Akumulovaný přebytek. Přebytek vytvořený z akumulovaného zisku.

Acquired surplus. Ziskový přebytek. Přebytek získaný nákupem jednoho podniku jiným.

Appreciation surplus. Zisk z přecenění. Přebytek vzniklý přeceněním aktiv podniku.

Appropriated surplus. Odložený přebytek. Ta část zisku, která je určena na nějaký konkrétní účel.

Capital surplus. Kapitálová rezerva. Veškerý přebytek, který není vytvořen z akumulace zisků. Může vzniknout reorganizační financí, nebo z darů. Všechny přebytky korporace, kromě čistých zisků z podnikání.

Earned surplus. Čistý zisk z podnikání. Ta část přebytků korporace, která se rovná bilanci jejich čistého zisku, příjmů, výtěžků a ztrát od data založení, nebo od posledního termínu, kdy byl odstraněn deficit použitím kapitálové rezervy, základního kapitálu nebo jinak, po odečtení dividend pro akcionáře a po dotacích základního kapitálu a kapitálové rezervy, které dosáhly takové úrovně, že se dividendy vyplácejí z čistého zisku z podnikání. Čistý zisk z podnikání zahrnuje rovněž přebytky, které zůstanou po fúzích, sloučeních a jiných akvizicích všech nebo v podstatě všech vydaných akcií nebo jmění a aktiv jiné korporace, ať již domácí či zahraniční. Viz také Earned surplus.

Initial surplus. Počáteční přebytek, který vykazuje výsledovka na počátku účetního období, a který nevyjadřuje aktivitu v období, kterého se výsledovka týká.

Paid-in surplus. Přebytek (zisk) z prodeje akcií, nikoli zisk z podnikání. Jde vlastně o rozdíl mezi nominální hodnotou a cenou obdrženou za prodej akcií korporace. Jestliže akcie nemají nominální hodnotu, tato částka se převádí do zisku z prodeje akcií. Viz také Paid-in capital.

Reserved surplus. Kapitálová rezerva, která se tvoří ze zisku. Viz Appropriated surplus, výše

Restricted surplus. Přebytek (aktiv nad pasivy) s omezeným použitím.

Surplusage. Nepodstatná, nemístná, zbytečná záležitost. Věc, která není nezbytná pro platnost listiny. Nepodstatná okolnost. Morrow v. Morrow, Tex. Civ. App., 382 S.W.2d 785, 786. Přebytek. Viz také Surplus.

Procesní právo. Okolnost, která je zcela irrelevantní k projednávané věci. Všechny okolnosti, které nejsou potřebné ke vzniku žalobního důvodu. Jakékoli tvrzení, bez něhož by žaloba či obhajoba byla adekvátní. Soud může nařídít, aby se strany zdržely všech přebytečných, rozvláčných, nepotřebných, nepodstatných či pohoršlivých záležitostí. Fed. prav. civ. říz. 12(f) (Fed. R. Civil P.).

Surplusagium non nocet. Přebytek neškodí.

Surprise. Překvapení. Neočekávaná komplikace. V právnické řeči označuje zklamání, před nímž se nedá ochránit obvyklou opatrností. Na návrh může soud zprostit stranu nebo jejího právního zástupce konečného rozhodnutí, příkazu nebo řízení kvůli neočekávané komplikaci. Fed. prav. civ. říz. 60(b) (Fed. R. Civil P.).

Equitable relief. Ekvitní remedura. Čin, který neočekávaně překvapí stranu uzavírající smlouvu, v důsledku čehož se vytvoří nenadálá komplikace nebo zmatek, zdůvodňuje možnost, aby ekvitní soud zprostit překvapenou stranu smluvních závazků. Situace, do níž se strana dostala nikoli vlastním přičiněním, a která může poškozovat její zájmy. Cokoli se stane bez přičinění nebo chyby dotčené strany, co mate úsudek a zavádí, a z čeho protistrana získává nenáležitou výhodu, všechno to je v ekvitě „překvapení“ jako jedna z forem podvodu, proti kterému existuje opravný prostředek. V termínu „surprise“ není třeba hledat zvláštní odborný význam. Když soud poskytuje nápravu na základě „překvapení“, dělá tak na základě toho, že strana byla neočekávaně překvapena a že tedy jednala, aniž mohla řádně přemýšlet a řídit se zavádějícími dojmy. Důvodem k novému procesu je situace, do níž se strana bez vlastního přičinění dostane, a která jí poškozují. Strana musí prokázat, že ve všech fázích projevovala přičinlivost a že dotýcným událostem se nedalo předejít uplatněním obvyklé opatrnosti. Situace nebo výsledek zakládající se na faktech a důvodech, z nichž může soud dedukovat právní závěr, že kdyby neposkytl straně opravný prostředek, došlo by k justičnímu omylu. Obecně platí, že když je strana nebo její právní zástupce překvapena materiální otázkou nebo okolností, která se nedala předvídat, a když ji nelze oprávněně obvinít z nedostatku dovedností, péče či pozornosti, a když došlo k nespravedlnosti, lze poskytnout možnost nového procesu.

Surrebutter. V procesním právu common law quintuplika, čili odpověď žalujícího na quadrupliku žalovaného. Řídí se stejnými pravidly jako replika. V současném procesu není povinná.

Surrejoinder. V procesním právu common law triplika, tj. odpověď žalujícího na repliku žalovaného. V každém ohledu se řídí stejnými pravidly jako replika.

Surrender. Vrátil, vydat. Odstoupit majetek osobě, která má na něj nárok jako právní čekatel a připojí jej k větší nemovitosti. Vzdání se doživotního dedictví ve prospěch právního čekatele po dohodě obou stran. Upustit, zříci se a odevzdat do zákonitě správy nebo se úplně vzdát ve prospěch jiného. First Nat. Bank of Martinsville v. Cobler, 215 Va. 852, 213 S.E.2d 800, 803, 96 A.L.R.3d 1137. V obchodním právu jde o prostředek, kterým držitel instrumentu uvolňuje odpovědnou stranu z odpovědnosti tím, že ho s tímto úmyslem této straně odstoupí (odevzdá). Tímto termínem se rovněž označuje úkon držitele převoditelného dokumentu, který po převzetí zboží předloží dokument ručiteli. Ve starém anglickém právu odevzdání a vzdání se držby zaknihovaného nájmu ve prospěch pána a za určitým účelem. V právu, které upravuje vztahy mezi majitelem pozemků a nájemci, dochází k odstoupení, když se nájemce dobrovolně vzdá držby před uplynutím nájemní lhůty a majitel akceptuje držbu s úmyslem ukončit nájem. Není stejné jako „abandonment“, protože to je jen úkon nájemce. K „surrender“ je třeba, aby se na ukončení nájmu dohodli vzájemně nájemce i pronajímatel. Viz Surrender by operation of law.

Surrender by bail. Dát se k dispozici soudu.

Surrender by operation of law. Odstoupení z moci zákona. Toto slovní spojení se správně vztahuje jen na případ, kdy je nájemce stranou nějakého úkonu, jehož platnost nemůže ze zákona zpochybnit, a který by ne-